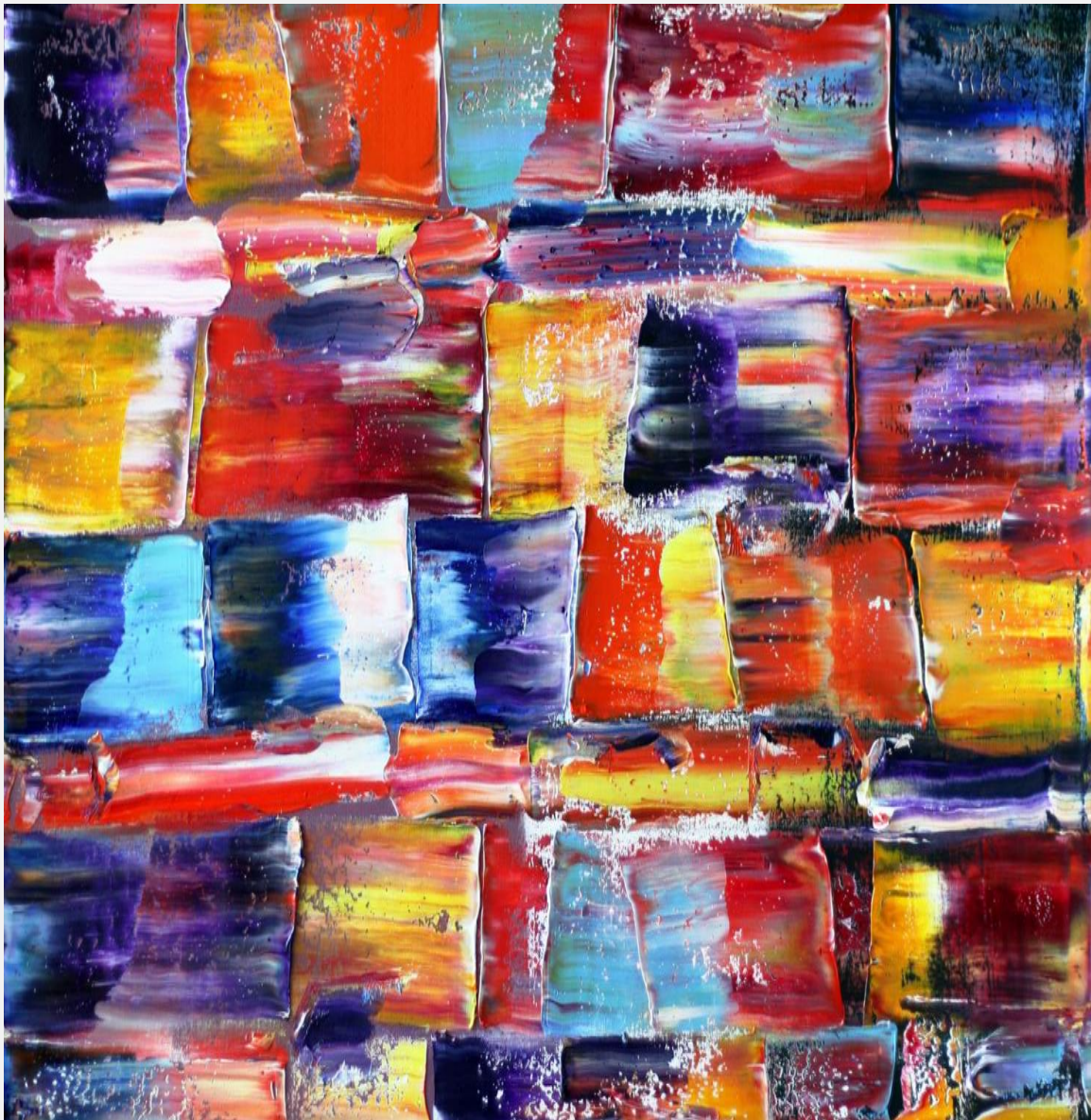

Ինչպե՞ս կատարել հղումներ. մեթոդական ուղեցույցներ

Ս. Բալասանյան

ՍՈՆԱ ԲԱԼԱՍԱՆՅԱՆ

ԻՆՉՊԵՐՍ ԿԱՏԱՐԵԼ ՀՂՈՒՄՆԵՐ.
ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՈՒՂԵՆԻՇՆԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ

2020

ՀՏԴ 378
ԳՄԴ 74.58
Բ 202

*Հրատարակության Է երաշխավորել
Երևանի պետական համալսարանի
սոցիոլոգիայի ֆակուլտետի խորհուրդը*

Խմբագիր՝ Հ. Սմբատյան

Բալասանյան Ս.

Բ 202 Ինչպե՞ս կատարել հղումներ: Մեթոդական

Ուղենիշներ/ Ս. Բալասանյան.- Եր.: «Չարտպրինտ» ՍՊԸ, 2020.- 84 էջ:

Այս մեթոդական աշխատանքում ներկայացված ուղենիշները միտված են լրացնելու հղում կատարելուն վերաբերող հայալեզու նյութերի սակավության բացը: Աշխատանքում ներկայացվում է հղումներ կատարելու միջազգայնորեն ընդունելի՝ Հարվարդի ոճը: Այս նյութի շրջանակներում առաջարկվող մեթոդական ուղենիշների հիմնական նպատակն ակադեմիական հանրության ներկայացուցիչներին, մասնավորապես ուսանողներին աղբյուրների բազմազան տիպերին հղում կատարելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվության մասին գաղափար տալն է: Այն նաև միջազգայնորեն ընդունելի հղման ընթացակարգերին հետևելու ակադեմիական գործընթացի խթանման նպատակ ունի:

ՀՏԴ 378
ԳՄԴ 74.58

ISBN 978-9939-9185-5-6

© Բալասանյան Ս. Ա., 2020
© «Չարտպրինտ» ՍՊԸ, 2020

Բովանդակություն

Երախտիքի խոսք.....	6
Ներածություն.....	7
Ինչո՞ւ է գրագետ կերպով հղումներ կատարելն այդքան կարևոր.....	9
Հղում կատարելու Հարվարդի ոճը.....	11
Ներտեքստային հղման սկզբունքները.....	11
Մեկ հեղինակ ունեցող աշխատանքներ.....	11
Երկու կամ երեք հեղինակ ունեցող աշխատանքներ.....	12
Երեքից ավելի հեղինակ ունեցող աշխատանքներ.....	12
Հղում խմբագրված տեքստերին.....	12
Հղում կազմակերպությանը, ընկերությանը կամ կառավարությանը.....	13
Հղում միևնույն հեղինակի մի քանի աշխատանքների.....	13
Ինչպե՞ս հղում կատարել, երբ հայտնի չէ աշխատության/սյուժի հեղինակը.....	14
Ինչպե՞ս հղում կատարել, երբ պարզ չէ աշխատանքի տարեթիվը.....	14
Հղում ուղղակի տեքստին.....	15
Նկարների, դիագրամների, աղյուսակների և պատկերների մեջբերում.....	16
Երբ նույն աղբյուրին մեկից ավելի հղում է կատարվում.....	17
Որտե՞ղ տրամադրել հղումները.....	18
Կապելով հղումները աշխատանքի հետ.....	20
Կատարել հղումներ՝ միաժամանակ մի քանի աղբյուրի.....	21
Հղումներ հավելվածում.....	23
Մեջբերումներ.....	23
Խոսքի մեջբերում և համապատասխան կետադրություն.....	23
Մեջբերումներ ոչ հայալեզու սյուժերից.....	25
Մեջբերումներ թարգմանված սյուժերից.....	25
Վերածնակերպում և ամփոփում.....	25

Երկրորդային հղում, երբ դուք չեք կարդացել բուն կյուրը, սակայն դրա մասին կարդացել եք մեկ այլ տեղում. միջևորդավորված մեջբերում	26
Գրականության ցանկ.....	27
Գրականության ցանկի ձևաչափը.....	27
Գրականության օրինակելի ցանկ	28
Էլեկտրոնային և համացանցային ռեսուրսների մեջբերման սկզբունքները	30
Հեղինակ(ներ)ը մեջբերումներում և հղումներում	32
Բազմաթիվ հեղինակներ	32
Կազմակերպությունները և ինստիտուտները՝ որպես հեղինակներ.....	32
Տարեթիվը մեջբերումներում և հղումներում	33
Տարեթվերը և առցանց ռեսուրսները	33
Տարեթվի բացակայության դեպքում	34
Մեջբերված և հղված օրինակների օգտագործումը	34
Մեջբերման մեջ պահանջվող տեղեկատվությունը	34
Տեղեկատվության հերթականությունը.....	34
Տեքստի ներսում հղման տեսքը.....	35
Կետադրություն և տեքստային ֆորմատ.....	35
Անհրաժեշտ օրինակի որոնումը.....	35
Հղումների և մեջբերումների օրինակներ.....	36
Գրականության ցանկ.....	85

Երախտիքի խոսք

Շնորհակալություն եմ հայտնում ԵՊՀ սոցիոլոգիայի ֆակուլտետի շրջանավարտներին, ուսանողներին, նաև ասպիրանտներին, մասնավորապես՝ Օֆելիա Գրիգորյանին, Շուշան Ղահրիյանին, Աննա Աթոյանին, Հայկ Սմբատյանին, Շուշան Աբրահամյանին, Շուշանիկ Հարությունյանին, Նոնա Աղաջանյանին, Մարթա Մամյանին, Վարդան Վարդանյանին: Այս մեթոդական ուղենիշների մշակման հարցում նրանք ձեռնարկեցին անգլերեն նախատիպի թարգմանության ծանր գործը: Միայն նրանց կողմից որակյալ ու նվիրումով իրականացված թարգմանության հենքի վրա հնարավոր դարձավ ավարտին հասցնել այս նյութը: Նաև շնորհակալ եմ նրանց կողմից փոխանցված վստահության համար, որ այս աշխատանքը խիստ անհրաժեշտ է արդի հայաստանյան ուսանողին:

Շնորհակալություն Երևանի պետական համալսարանի սոցիոլոգիայի ֆակուլտետի գիտական խորհրդին այս աշխատանքը տպագրման երաշխավորելու, մասնավորապես Հասմիկ Գևորգյանին՝ աշխատանքի շուրջ կառուցողական դիտողություններ անելու համար:

Կանխավ շնորհակալություն նաև բոլոր այն ուսանողներին, դասախոսներին և այլոց, ովքեր կկիրառեն այս մեթոդական ուղենիշները:

Ներածություն

Այս մեթոդական աշխատանքում ներկայացված ուղենիշները միտված են լրացնելու հղում կատարելուն վերաբերող հայալեզու նյութերի սակավության բացը, քանի որ հատկապես ուսումնառության առաջին տարիներին ուսանողները դժվարանում են օգտվել այլալեզու աղբյուրներից: Աշխատանքի նախատիպն է Օքսֆորդի համալսարանի Բողլեան կրթության գրադարանի (2011) հղումների ուղեցույցը, որն էլ իր հերթին մշակվել է Շեֆիլդ Հալլամ համալսարանի (2010) հղման կարգի հիման վրա: Ես արդեն մոտ հինգ տարի է, ինչ կիրառում եմ այդ ուղեցույցը:

Աշխատանքում ներկայացվում է հղումներ կատարելու միջազգայնորեն ընդունելի՝ Հարվարդի ոճը (տե՛ս, օրինակ, The University of Sydney, n.d.): Սա չի նշանակում, որ այլ ոճերն օրինակելի չեն: Պարզապես հասարակագիտության մեջ կիրառության տեսանկյունից այս ոճը տարածված է, և վերջինիս տիրապետող ուսանողը հեշտությամբ կարող է տիրապետել հղում կատարելու նաև այլ ոճերի:

Այս նյութի շրջանակներում առաջարկվող մեթոդական ուղենիշների հիմնական նպատակն ակադեմիական հանրության ներկայացուցիչներին, հատկապես ուսանողներին, աղբյուրների բազմազան տիպերին հղում կատարելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվության մասին գաղափար տալն է: Այն նաև միջազգայնորեն ընդունելի հղման ընթացակարգերին հետևելու ակադեմիական գործընթացի խթանման նպատակ ունի:

Նյութի շրջանակներում զուգահեռաբար առաջարկվում են հղման ներտեքստային և գրականության ցանկում նյութը ներկայացնելու ձևանմուշներ, հիմնականում բերվում են հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն օրինակներ: Հատկապես վերջին բաժիններում, որոշ դեպքերում ներկայացված են միայն անգլերեն օրինակներ: Հայերեն և ռուսերեն հղումների օրինակները հիմնականում հորինված

են հեղինակի կողմից, կան նաև հղումներ իրական կյուբերի: Անգլերեն օրինակները հիմնականում վերցված են Բողլեան կրթության գրադարանի ուղեցույցից:

Ձեռնարկը չի հավակնում առաջարկվող հղման կարգը ներկայացնել որպես հիմնական ձևանմուշ: Ըստ Էության, հաշվի առնելով արդի դարաշրջանում հղումներ կատարելու գործընթացի ծրագրավորման ու համապատասխան ծրագրային փաթեթների (տե՛ս, օրինակ, Zotero, n.d.; Mendeley Ltd, 2017) առկայությունը՝ այս ուղենիշների արժեքը հղում կատարելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվության իմացության խթանման մեջ է: Այնուհետև, հղում կատարելու գործընթացը կարելի է ավելի կատարելագործել: Բացի այդ, հարկավոր է հաշվի առնել, որ յուրաքանչյուր համալսարան, ֆակուլտետ, հոդվածաշար կարող է ունենալ հղումներ կատարելու իր կարգը: Ուստի, պետք չէ այստեղ ներկայացված ուղենիշներն ընդունել որպես հղում կատարելու համար անհրաժեշտ սպառիչ տեղեկատվության հիմք: Այստեղ ներկայացվում են օրինակներ, որոնցից օգտվելով՝ կարելի է ժամանակի ընթացքում կատարելագործել հղումներ կատարելու սեփական կարգը և ոճը՝ դրանք համապատասխանեցնելով միջազգայնորեն ընդունելի չափանիշներին:

Եվ վերջապես, գրագետ կերպով հղումներ կատարող և օգտակար հղումներով հարուստ գիտական աշխատանքները խիստ Էական են գիտական հանրության առաջընթացի ու ճանաչման համար: Այս աշխատանքը կարելի է հաջողված համարել, եթե այն ինչ-որ կերպ կարող է նպաստել այդ գործընթացի խթանմանը հայաստանյան ակադեմիական իրականության մեջ:

Աշխատանքում առաջարկվող հղումները կարող են տեխնիկական թերացումներ ունենալ: Պետք է մտապահել, որ այստեղ կարևոր է առաջարկվող ձևանմուշների բովանդակային ասպեկտը, իսկ տեխնիկական խնդիրները հեշտությամբ հնարավոր է չեզոքացնել համապատասխան ծրագրերի օգտագործման և այս գործընթացի մեխանիզացման միջոցով:

Ինչո՞ւ է գրագոյն կերպով հղումներ կատարելն այդքան կարևոր

Գիտության մեջ ակադեմիական ազնվության դրսևորումը ամենաԷական որակներից է, որոնք ձեռք են բերում գիտաշխատողները, ուսանողները, դասախոսները և հետազոտողները: Աստոնյանի (2013) կողմից հայաստանյան բուհերում դեռևս 2013 թ. իրականացված հետազոտությունը ցույց տվեց, որ հայաստանյան բուհական համակարգում բավարար տեղեկատվության պակասի, գրագոյնության վերահսկման կանոնակարգային և տեխնոլոգիական պայմանների բացակայության պատճառով ակադեմիական ազնվությունը հաճախ ու հատկապես ուսանողական աշխատանքների պարագայում չի պահպանվում: Հղման կարգի պահպանությունն ու որակը դեռևս զգալի կերպով չեն ազդում ուսանողների աշխատանքների գնահատման վրա:

Կեղծ է յուրաքանչյուր ակադեմիական աշխատանք, որը ներկայացվում է որպես սեփական՝ այն դեպքում, երբ ստեղծված է մեկ այլ անձի/անձանց կողմից. սա կոչվում է ակադեմիական հեղինակության անհիմն չարաշահում: Նյութերի, փաստաթղթերի կեղծում է տեղի ունենում այն ժամանակ, երբ դրանք վերցվում են սկզբնաղբյուրից, ձևափոխվում և ներկայացվում են որպես հեղինակային՝ առանց հղում անելու սկզբնաղբյուրին: Ակադեմիական անարդարությունը և կեղծիքներին սատարելը նույնպես անազնվության դրսևորումներ են:

Գրագոյնությունն ակադեմիական անազնվության ամենավառ դրսևորումներից է: Հաճախ ուսանողները գրագոյնություն են անում՝ առանց նույնիսկ իմանալու, որ դա գրագոյնություն է: Շատերի համար զարմանալի է, որ հարկավոր է հղում անել անգամ նախկինում իրականացված սեփական աշխատանքին կամ Էլ չտպագրված որևէ նյութի: Գրագոյնությունն այլ անձի/անձանց հեղինակային մտքի/երի ու գաղափարների, ինչպես նաև այդ մտքերի ու գաղափարների նյութական դրսևորումների յուրացումն է՝ դրանք ներկայացնելով որպես սեփականը (տե՛ս Մարկոսյան և այլք, 2014; «Ուրարտու» ԳՀՍ համալսարան, 2012): Գրագոյնությունը

տեղի ունի, երբ առանց հղում անելու նույնությամբ օգտագործվում կամ փոփոխության է ենթարկվում այլ անձանց աշխատանքի կառուցվածքը, իմաստը, հեղինակային աշխատանքի առանձին մասերի փոփոխությունը՝ նույնանման կամ նույնիմաստ բովանդակությամբ:

Ակադեմիական համայնքի այլ ներկայացուցիչների մտավոր սեփականության անօրինական օգտագործումն անթույլատրելի է: Սա տեղի է ունենում, երբ, օրինակ, քննության ընթացքում ուսանողը մեկ այլ ուսանողի աշխատանք ներկայացնում է որպես իր սեփականը, կամ երբ ուսանողները քննության ժամանակ արտագրում կամ այլ ուսանողի հետ քննարկում են քննական նյութը, հուշում են այլոց՝ նրանց գնահատականը բարձրացնելու համար: Որևէ դասընթացի շրջանակներում մեկ այլ դասընթացի համար արդեն ներկայացված աշխատանքը ներկայացնելը, նույնպես, անարդարություն է, եթե հղում չի արվում դասախոսության նյութի սկզբնաղբյուրին:

Գրագողությունից խուսափելու համար կարևոր է ակադեմիական աշխատանքում նշել օգտագործված նյութերի աղբյուրները, դրանց հեղինակներին, դրանց տպագրման, պատենտավորման, կիրառման վայրն ու տարեթիվը: Գրագետ կերպով հղումներ կատարելու և գրագողությունից խուսափելու համար հարկավոր է հետևել հղում կատարելու կարգերին և Էթիկայի կանոններին:

Հղում կատարելու Հարվարդի ոճը

Հղում կատարելու Հարվարդի ոճը հնարավորություն է տալիս ստեղծվող ակադեմիական տեքստում ներկայացնել աղբյուրների հեղինակին ու տարեթիվը: Նյութի տեքստում նման հղումն ուղղորդում է ընթերցողին դեպի գրականության ամբողջական ցանկը: Վերջինիս դասակարգման սկզբունքը այբբենականն է:

Ներտեքստային հղման սկզբունքները

Հղում կատարել նշանակում է սեփական աշխատանքում նշել ուրիշների գաղափարները և աշխատությունը: Հղման Հարվարդի համակարգն օգտագործելիս յուրաքանչյուր հղում պետք է ներառի հեղինակի ազգանունը և հրապարակման տարեթիվը՝ գրված փակագծերում: Օրինակ՝

Քննարկվող հոդվածներից մեկում (Phillips, 2006)...

Եթե հեղինակի անունը նախադասության մեջ ուղղակիորեն կիրառված է, կարիք չկա այն դնելու փակագծերում: Օրինակ՝

Քննարկվող հոդվածներից մեկում Ֆիլիպսը (2006) ...

Հղման երկու ձևն էլ ճիշտ է:

Ուշադրություն դարձրեք հղման լեզվին: Փակագծերի ներսում պահպանվում է աղբյուրի լեզուն՝ անգլերեն, ռուսերեն, հայերեն կամ մեկ այլ, բայց փակագծերից դուրս տեքստը գրվում է նույն լեզվով, որով գրվում է աշխատանքը:

Մեկ հեղինակ ունեցող աշխատանքներ

Նման դեպքում պետք է պարզապես նշել հեղինակին և տարեթիվը: Օրինակ՝

(Phillips, 2006), կամ Ֆիլիպսը (2006) սա նկարագրում է...

Երկու կամ երեք հեղինակ ունեցող աշխատանքներ

Նման դեպքում պետք է նշել բոլոր հեղինակների անունները: Օրինակ՝

(Daly, Speedy and Jackson, 2006), կամ Դալին, Սփիդին և Ջեքսոնը (2006) քննում են այս հարցը...

Երեքից ավելի հեղինակ ունեցող աշխատանքներ

Նման դեպքում պետք է նշել առաջին հեղինակին՝ ավելացնելով «և այլք».

(Russel et al., 2005), (Գրիգորյան և այլք, 1996), կամ Ռասսելը և մյուս հեղինակները (2005) սա բացատրում են...

Հիմնականում կարիք չկա բոլոր հեղինակների անունները նշելու, եթե համալսարանի/հոդվածաշարի չափորոշիչներով դա չի պահանջվում:

Հղում խմբագրված տեքստերին

Եթե որևէ աշխատանքում հեղինակների փոխարեն նշված են խմբագիրների անունները, պետք է նշել վերջիններիս և տարեթիվը այնպես, ինչպես կնշվեր հեղինակների դեպքում: Օրինակ՝

(Crouch, Jackson and Thompson, 2005) կամ Քրաուչը, Ջեքսոնը և Թոմփսոնը (2005) վստահ են, որ...

Ներտեքստային հղման մեջ կարիք չկա նշելու, որ նրանք խմբագիրներ են, սակայն հղումների ամբողջական ցանկում այս տեղեկությունը անպայման պետք է նշվի:

Հղում կազմակերպությանը, ընկերությանը կամ կառավարությանը

Եթե տեքստը գրված է կազմակերպության, ընկերության, կամ կառավարության կողմից, օգտագործե՛ք համապատասխան հեղինակի անունը և տարեթիվը: Օրինակ՝

(British Airways,, 2003) կամ Բրիտանական ավիաուղիների (2003) հաղորդման համաձայն...

Որոշ կառավարական փաստաթղթերի դեպքում պետք է ներառել նաև իրավասության շրջանակը: Առավել մանրամասն ծանոթացե՛ք «տրոհիդարանական և կառավարական փաստաթղթեր» բաժնում:

Հղում միևնույն հեղինակի մի քանի աշխատանքների

Միևնույն հեղինակի մի քանի աշխատություններ ներկայացնելիս պետք է ընթերցողին դրանք տարբերակելու հնարավորություն տալ: Օրինակ՝

հնչպես իր գրքում նշում է Գրեգորին (2004)...

Գրեգորին (2008) սա նկարագրում է...

Հղումների ամբողջական ցանկում անհրաժեշտ է աշխատությունները դասակարգել ըստ տարեթվի:

Gregory, P. (2004) *Computer viruses for dummies*. Hoboken: Wiley.

Gregory, P. (2008) *IT disaster recovery planning for dummies*. Hoboken: Wiley.

Եթե երկու տարբեր աշխատությունների տարեթվերը համընկնում են, կարիք կլինի դրանք տարբերակելու՝ տարեթվերից հետո այբբենական կարգով տառեր նշելու միջոցով.

(Nielsen, 1993a) բացատրվում է...

(Nielsen, 1993b) ցույց է տրվում...

Այս տառերը պետք է երևան նաև գրականության կամ հղումների ցանկում

Nielsen, J. (1993a) *Hypertext and hypermedia*. London: Academic Press.

Nielsen, J. (1993b) *Usability engineering*. London: Academic Press.

Ինչպե՞ս հղում կատարել, երբ հայտնի չէ աշխատության/սյուժի հեղինակը

Եթե հնարավոր չէ պարզել աշխատանքի հեղինակին, պետք է մեջբերել աշխատանքի վերնագիրը և այն ներառել հղումների ամբողջական ցանկում:

Գրքին հղում կատարելու դեպքում հնարավոր է հանդիպել շեղատառ վերնագրի, այդ դեպքում պետք է նույն սկզբունքը պահպանել հղման տեքստում, օրինակ՝

(*Կենսաբանության բառարան*, 2004) կամ *Կենսաբանության բառարանում* (2004)...

Ինչպե՞ս հղում կատարել, երբ պարզ չէ աշխատանքի տարեթիվը

Եթե հնարավոր չէ պարզել աշխատանքի տարեթիվը, անհրաժեշտ է այդ մասին նշել հղման մեջ՝ զետեղելով հայերեն սյուժեթի համար՝ «տ.բ.» (տարեթիվը բացակայում է), անգլերեն սյուժեթի համար "n.d." (no date) և ռուսերեն սյուժեթի համար "н.д." (нет даты) կրճատումը: Օրինակ՝

(Սահակյան, տ.բ.) կամ Սահակյանը (տ.բ.) մեկնաբանում է...

(Collins, n.d.) կամ Քոլինզը (n.d.) մեկնաբանում է...

Հղում ուղղակի տեքստին

Եթե մեջբերման աղբյուրում նշված են էջերը, հեղինակի անվան ու տարեթվին ավելացրեք նաև էջի համարը, որում հնարավոր է գտնել տեքստի տվյալ հատվածը: Օրինակ՝

(Լալբանդյան, 2004, էջ 126); (Giddens, 2002, p. 50)

Եթե հատվածը մեկից ավելի էջ է ընդգրկում, նշեք էջերի միջակայքը (50-51:), որտեղ այն սկսվում է:

Եթե տեքստում չկան էջերի համարներ, բայց կան համարակալված պարբերություններ կամ տողեր, դրանք ներառեք հղման տեքստում: Օրինակ՝

(*Majorstake Ltd v Curtis*, 2006, 13)

Պիեսների դեպքում նշեք գործողության, տեսարանի և տողի համարները.

«Որտեղ չեն իշխում խոսքերը, իշխում է բռնությունը» (Kyd, 1977, 2.3.108):

Որոշ գրականության, ասենք՝ պիեսների կամ պոեմների դեպքում, և՛ էջերը, և՛ պարբերությունները/տողերը կարող են համարակալված լինել: Պիեսին կամ պոեմին հղում կատարելիս առավել նպատակահարմար է նշել պարբերության կամ տողի համարը, քան էջի համարը:

Եթե բացակայում են թե՛ էջերի, թե՛ պարբերությունների/տողերի համարները, կարելի է օգտագործել միայն հեղինակի ազգանունն ու տարեթիվը: Նման դեպքեր կարող են հանդիպել որոշ ինտերնետային էջեր կամ այլ էլեկտրոնային ռեսուրսներ դիտարկելիս:

Այնուամենայնիվ, կարիք չկա էջերի/պարբերությունների/տողերի համարները ներառելու հղումների ամբողջական ցանկում:

Մանրամասն ծանոթանալու համար տե՛ս մեջբերումների կատարմանը վերաբերող ենթաբաժնում:

Նկարների, դիագրամների, աղյուսակների և պատկերների մեջբերում

Գիտական աշխատանք գրելիս հաճախ հնարավոր է, որ կարիք լինի հղում կատարելու որոշակի նկարների, դիագրամների, աղյուսակների կամ գծագրերի, որոնք կհանդիպեն գրքերում, կամ այլ աղբյուրներում:

Եթե ցանկանում եք ուղղակիորեն վերարտադրել նկարը, դիագրամը, աղյուսակը կամ գծագիրը Ձեր աշխատանքում, անհրաժեշտ է վստահ լինել, որ չեք խախտում հեղինակային իրավունքները: Ուղղակի վերարտադրության դեպքում պետք է տեքստում նշել աղբյուրի կարճ, իսկ հղումների ցանկում ամբողջական տվյալները:

Այն դեպքում, երբ նկարի, դիագրամի, աղյուսակի կամ պատկերի հեղինակը նույնն է, ինչ աղբյուրի հեղինակը, օրինակ՝ գրքի դիագրամը, որը ստեղծվել է նույն գրքի հեղինակ(ներ)ի կողմից, Ձեր հղումը պետք է լինի գրքին, ներառյալ՝ հեղինակի անուն(ներ)ը, հրատարակման տարին և Էջի համարը, որում դիագրամն է: Օրինակ՝

Օսբոնը և Գրինոն (2002, p. 206) ներկայացնում են կառուցման վիճակագրությունը:

Հղումը գրականության ցանկում կամ հղումների ցանկում պետք է լինի՝

Osbourn, D. and Greeno, R. (2002) *Introduction to building*, 3rd ed., Harlow: Pearson Education.

Հնարավոր է, որ դիագրամի, նկարի, աղյուսակի կամ պատկերի հեղինակը այլ մարդ լինի, իսկ աղբյուրի հեղինակը՝ այլ: Աղբյուրում պետք է նշված լինի, որ նկարի հեղինակը այլ մարդ է՝ ներառելով սկզբնաղբյուրի հղումը: Եթե այս

տեղեկատվությունը չկա գրքում, կարելի է ենթադրել, որ հեղինակը նույնն է:

Եթե նկարի, դիագրամի, աղյուսակի, կամ պատկերի հեղինակը գրքի կամ այլ աղբյուրի հեղինակը չէ, պետք է ներկայացնել նկարի հեղինակին և հղում տալ այդ աղբյուրին: Սա իրականացվում է երկրորդային հղում կատարելու սկզբունքներով:

Ձեր տեքստում՝

Քուլլի գրքում (1994, p. 38) Սթոների և Ֆրիմանի հեղինակած պատկերը բացատրում է...

Եթե աշխատանքում ներառել եք դիագրամ, ապա հղումը պետք է հետևյալ կերպ լինի՝ Սթոների և Ֆրիմանի (Coul, 1994, p. 38) պատկերը բացատրում է ...

Գրականության ցանկում կարող եք ներառել միայն աղբյուրը՝

Cole, G.A. (1994) *Strategic management: theory and practice*. London: DP Publications Ltd.

Երբ նույն աղբյուրին մեկից ավելի հղում է կատարվում

Երբեմն անհրաժեշտ է լինում հղում անել միևնույն աղբյուրին մեկից ավելի անգամ: Աշխատանքում հղումը պետք է տալ նպատակահարմար ձևակերպումների համատեքստում.

Օրուելը (2000) նկարագրում է, ինչպես է մեծ եղբայրը... Աշխատանքի (Orwell, 2000) հաջորդ մասերում նշվում է՝ կարևորելով «մտավոր ստի հսկայական համակարգը» (Orwell, 2000, p. 224) ...

Աղբյուրի ամբողջական հղումը գրականության ցանկում տրվում է միայն մեկ անգամ: Օրինակ՝

Orwell, G. (2000) Nineteen eighty-four. London: Penguin Classics.

Որոշ փաստաթղթերում, օգտագործելով ծանոթագրությունների վրա հիմնված հղումների ձևը, կարող եք տեսնել լատիներեն op.cit. և ibid. ձևերը, երբ հղումը կրկնվում է: Op.cit. նշանակում է՝ այն մասում, որտեղից նախկինում հղում է արվել (անգլ.՝ “in the item previously referred to”), իսկ “ibid” նշանակում է՝ նույն մասում/տեղում (“in the same item”): Հայալեզու և ռուսալեզու կյուրերի պարագայում հարկավոր է գրել համապատասխանաբար՝ նույն տեղում կամ “там же”: Բայց, օրինակ, հղում կատարելու Հարվարդի ոճով՝ այս հասկացությունները չեն կիրառվում, և ամեն անգամ պետք է նշվի ամբողջական աղբյուրը:

Որտե՞ղ տրամադրել հղումները

Երբ որևէ աղբյուրից տեղեկատվություն եք օգտագործում, ապա պետք է համապատասխան տեղեկատվությանը հղումն այնպես տալ, որ պարզ լինի, որ այդ տեղեկատվությունը տվյալ աղբյուրից է: Մեջբերման աղբյուրի հղումը պետք է մեջբերումից անմիջապես առաջ կամ հետո լինի՝ կախված այն բանից, թե ինչպես է այն համապատասխանում Ձեր գրածին: Օրինակ՝

Ենթադրվում է, որ - «արտակարգ իրավիճակի ռազմավարությունը կապվում է ուսանման գործառույթի հետ» (Mintzberg, 2007, p. 5): Կամ՝

Ըստ Մինտցբերգի (2007, p. 5)՝ «արտակարգ իրավիճակի ռազմավարությունը կապվում է ուսանման գործառույթի հետ»:

Այս մասին տե՛ս նաև մեջբերումներին վերաբերող բաժնում:

Եթե նախադասության մեջ տեղեկատվություն եք օգտագործել մեկ աղբյուրից, պետք է տվյալ աղբյուրին հղումը ներկայացնեք հենց այդ նախադասության մեջ: Օրինակ՝

Օլիմպիական խաղեր անցկացնելը խթանում է տուրիզմի զարգացումը խաղերի անցկացման ընթացքում և հետո (Ուլիդ, 2007):

կամ՝

Ուիդը (2007) գտնում է, որ Օլիմպիական խաղեր անցկացնելը խթանում է տուրիզմի զարգացմանը խաղերի ընթացքում և հետո:

Վերոնշյալ երկու ձևերն էլ ճիշտ են, իսկ թե նախադասության հատկապես որ մասում է հայտնվում հղումը, դա արդեն անձնական նախասիրության և տարիների ընթացքում ձեր կուտակած փորձի արդյունքում ավելի հստակ կդառնա Ձեզ համար:

Եթե տվյալ աղբյուրին առնչվող մի քանի նախադասություն եք գրել, ապա վստահ եղեք, որ հղումները կապում եք ընդհանուր աշխատության հետ:

Եթե տեղեկատվություն եք օգտագործել տարբեր աղբյուրներից, ապա պետք է հստակ նշեք, թե որ տեղեկատվությունը որ հղմանն է համապատասխանում: Օրինակներ՝

Ֆեյսբուքն ունի ավելի քան 400 միլիոն օգտատեր (Mintel, 2010) և մեծապես օգտագործվում է կազմակերպությունների կողմից տեղեկատվության տարածման համար (Gaudin, 2010): Կամ՝

Օլիմպիական խաղեր անցկացնելը խթանում է զբոսաշրջության զարգացումը խաղերի անցկացման ընթացքում և հետո (Weed, 2007): Սակայն եվրոպական տուրիստական օպերատորների ասոցիացիայի (2006) կողմից իրականացված հետազոտությունը ցույց է տալիս, որ տուրիզմի երկարատև զարգացում տեղի չի ունենում:

Հաճախ ավելի նպատակահարմար է մի քանի աղբյուրի հղում տալ:

Եթե Ձեր աշխատանքում ներառել եք որևէ աղբյուրից դիագրամ, աղյուսակ կամ պատկեր, ապա հղումը պետք է հայտնվի դրանց ներքևում:

Տե՛ս նկարներին, դիագրամներին, աղյուսակներին, պատկերներին վերաբերող բաժնում:

Կապելով հղումները աշխատանքի հետ

Շատ կարևոր է հասկանալ կապը Ձեր աշխատանքում տրամադրված տեղեկատվության և այդ տեղեկատվության աղբյուրների միջև: Այդ կապը կարելի է բացահայտել՝ հաշվի առնելով այն, թե որտեղ է դրվել հղումը, ինչպես նաև հասկանալով հղման կապը տեքստի հետ:

Ընդունված է համարել, որ այս կամ այն հղումը վերաբերում է միայն այն տեքստին, որը դրված է դրանից առաջ կամ հետո: Ուստի, եթե տեքստում առկա են միևնույն աղբյուրից մի քանի տողեր, ապա պետք է որևէ կերպ ցույց տալ դա: Օրինակ՝

Ուիդը (2007) նկարագրում է, թե ինչպես Օլիմպիական խաղերի անցկացումը նպաստում է զբոսաշրջության զարգացմանը թե՛ միևնույն խաղերի մեկնարկը և թե՛ դրանից հետո: Նա նաև նշում է, որ արդյունքները նկատելի են ողջ հանրապետության տարածքում և չեն սահմանափակվում միայն խաղերի անցկացման վայրով:

Այստեղ «նա նաև նշում է» հաստվածը ցույց է տալիս, որ խոսքը միևնույն հեղինակի մասին է:

Այսպիսով, հարկավոր է օգտագործել համապատասխան բառեր, որոնք թույլ կտան ցույց տալ կապը սեփական վերլուծական մտքի և այլ աղբյուրից ստացված տեղեկատվության միջև:

Եթե նոր պարբերություն է սկսվում՝ շարունակելով օգտագործել միևնույն աղբյուրը ինչ-որ նախորդ պարբերության մեջ, ապա պետք է կա՛մ կրկին հղում տալ, կա՛մ նշել, որ խոսքը միևնույն հեղինակի/աղբյուրի/երևույթի մասին է:

Միասլվելու հնարավորությունները բազմաթիվ են, ընդ որում հիմնական սխալները բխում են տեղեկատվության թերի մեկնաբանումից: Կարլինգը (2009) նշում է, որ այս գործընթացը բավականին բարդ է և ժամանակատար, և գոյություն ունեն այլ՝ ավելի հեշտ տարբերակներ: Այլընտրանքային մեթոդներն են վիդեո և թվային (Կարլինգ, 2009) տեղեկությունները, որոնք մի շարք առավելություններ ունեն՝ ի համեմատ տեղեկատվության ստացման հիմնական մեթոդի:

Եթե տեքստի մեջ մեջբերվում է միևնույն աղբյուրից մի քանի հատված, ապա պետք է ամեն անգամ տալ այդ աղբյուրի հղումը:

Այնուամենայնիվ, պետք է զգուշանալ և հաշվի առնել այն հանգամանքը, թե որքանով է աշխատանքը հիմնավորված տեղեկատվության մեկ աղբյուրից հաճախ օգտվելու պարագայում: Հատկապես պետք է ուշադիր լինել այն դեպքում, երբ ակնկալվում է, որ տեքստում կլինի մի քանի աղբյուրից տեղեկատվություն՝ համալրված աշխատության հեղինակի սեփական վերլուծական մտքերով/մեկնաբանություններով: Միևնույն ժամանակ սա միանգամայն ընդունելի է, եթե իրականացվում է հենց մեկ աղբյուրի վերլուծություն, ինչի դեպքում կարելի է վերնագրով արտահայտել աղբյուրը, տալ այդ աղբյուրի ամբողջական հղումը գրականության ցանկում և տեքստում անընդհատ չկատարել միևնույն հղումը: Սա հատուկ է, օրինակ, գրքի վերլուծություններին (անգլ.՝ book review):

Կատարել հղումներ՝ միաժամանակ մի քանի աղբյուրի

Երբեմն հղում է կատարվում միաժամանակ մի քանի աղբյուրի: Նման ոճը ընդունելի է միայն այն դեպքում, երբ հղումները վերաբերում են ոչ թե նախադասության մեջ արտահայտված մեկ հստակ տեղեկատվության, այլ դրանք բոլորը փոխկապված տեղեկատվության աղբյուրներ են: Սա հաճախ է պետք լինում մի քանի տեսաբանի՝ միևնույն երևույթի/տեսության մասին վերլուծություն իրականացնելիս: Օրինակ՝

Այս հարցի շուրջ ընթացել են բանավեճեր (Fleming, 2002; Smythe and Herbert, 2005; McGregor et al., 2007):

Նշված օրինակում հղումները դրված են՝ ըստ ժամանակագրական տրամաբանության՝ ընտրելով ամենահին աղբյուրը՝ որպես առաջին: Այսպես, պարզ է դառնում երևույթի վերաբերյալ տարբեր մոտեցումների, մեկնաբանությունների, դիսկուրսի զարգացումը: Եթե ժամանակագրական տրամաբանությամբ առաջնորդվել չի ստացվում, ապա ընդունելի է նաև այբբենական կարգով դասակարգման ձևը:

Տարբեր ռեակտիվների արդյունքների տարբերությունները տատանվում են 2.4 - 8.9 միջակայքում (Christiansen, 2004; Samuels, 2001):

Միաժամանակ մի քանի աղբյուրի հղումների տեղադրումը ընդունելի է, եթե Դուք ստեղծել եք դիագրամ հիմնվելով մի քանի աղբյուրի վրա: Օրինակ՝

Աղյուսակ ...

Աղբյուրներ՝ Քաղցկեղի հետազոտություններ, Մեծ Բրիտանիա (2010)

Ազգային վիճակագրության գրասենյակ (2008)

Պարտադիր չէ ցույց տալ, թե աղյուսակի որ հատվածը որ հղման աղբյուրին է համապատասխանում:

Հղման աղբյուրները կարող են տեղադրված լինել կամ այբբենական կարգով, կամ ժամանակագրական տրամաբանությամբ:

Նույնիսկ եթե միաժամանակ տեղադրվել է մի քանի հղում, գրականության

ցանկում պետք է նշել յուրաքանչյուրն առանձին-առանձին:

Հղումներ հավելվածում

Եթե աշխատությանը կցված է հավելված, որում հղում է կատարված այլ աղբյուրի, ապա հավելվածի վերջում պետք է ներկայացնել օգտագործված գրականության ցանկը, ինչպես նաև հավելվածի տեքստում հղում տալ համապատասխան աղբյուրներին:

Մեջբերումներ

Մեջբերումները ենթադրում են ուրիշ հեղինակի ուղղակի խոսքի տեղադրում սեփական տեքստում: Այս պարագայում հարկավոր է ցույց տալ, որ սա մեջբերում է՝ օգտագործելով համապատասխան կետադրական նշաններ, ինչպես նաև տալ հղում նաև կոնկրետ էջին և ներառել տվյալ աշխատությունը օգտագործված գրականության ցանկում:

խոսքի մեջբերում և համապատասխան կետադրություն

Եթե ցանկություն կա օգտագործելու հեղինակի ուղղակի խոսքերը առանց միտքը վերաձևակերպելու, ապա պետք է որևէ կերպ ցույց տալ, որ դա այլ հեղինակի միտքն է: Դա հնարավոր է անել չակերտների, համապատասխան կետադրական նշանների միջոցով: Եթե խոսքը ավելի ծավալուն (ավելի քան 20 բառ) մտքի մասին է, ապա կարելի է ուղղակի այն առանձնացնել ընդհանուր պարբերությունից՝ ցույց տալով, որ դա մեջբերում է:

Եթե մեջբերված խոսքում կատարվում են փոփոխություններ, ապա համապատասխան՝ (...) և [] նշաններով պետք է տարանջատել մեջբերումը սեփական ձևակերպումներից: Դա կարող է արվել մեկնաբանության ձևով: Օրինակ՝

Հաճախ վիճում են այն հարցի շուրջ, որ «փաստարկները վկայում են այն

մասին, որ այս խնդիրը կառավարությունում մեծ շփոթվածություն է առաջացնում»
(Robertson, 1996, p. 34):

Այս օրինակում մենք տեսնում ենք, որ փակագծում տրված է էջը, որում կարելի է գտնել մեջբերումը: Եթե ցանկություն կա 20 բառից ավելի մեջբերում կատարելու, ապա պետք է կրկին նշվի, որ ողջ հատվածը այլ հեղինակից մեջբերում է: Օրինակ՝

հնչպես նշում է Բյեյզը (1991, p. 1),

Միկրոքաղաքականությունը վերաբերում է ուժի ֆենոմենին և այն հարցին, թե ինչպես են մարդիկ այն օգտագործում ուրիշների վրա ներազդելու և սեփական ես-ը պաշտպանելու համար: Այն նաև վերաբերում է համագործակցությանը և այն հարցին, թե ինչպես են մարդիկ աջակցում մեկը մյուսին՝ իրենց նպատակներին հասնելու համար:

Մեջբերում անելիս պետք է պահպանել հեղինակի կատարած շեշտադրումները: Եթե անհրաժեշտություն կա շեշտադրելու մեջբերման մեկ հատված, ապա պետք է կիրառել համապատասխան կետադրություն՝ [հեղինակի խոսքի շեշտադրված հատված]: Եթե անհրաժեշտություն կա հեղինակի կատարած շեշտադրման ընդգծման, ապա՝ [ընդգծված փաստարկ հեղինակի կողմից]:

Ցուցում. մեջբերման ժամանակ անհրաժեշտ է պահպանել տեքստի հստակությունը:

Խորհուրդ. Է տրվում մեջբերումների՝ առանձնացված պարբերությամբ տեքստում օգտագործել միջտողային ավելի փոքր հեռավորություն և ավելի փոքր տառաչափ:

Գիտական աշխատանք գրելիս ցանկալի է ոչ թե բառացի մեջբերումներ կատարել, այլ հակիրճ ներկայացնել հեղինակի միտքը՝ որպես կարճ ամփոփում:

Չափից շատ մեջբերումները ծանրացնում են տեքստը և նվազեցնում Ձեր կողմից արված վերլուծական աշխատանքի արժեքը: Հարկավոր է ուշադիր կերպով պահպանել Ձեր և մեջբերված խոսքերի միջև համամասնությունը՝ շեշտադրելով Ձեր կողմից ներկայացված հիմնական տեքստը, որը հիմնավորելիս երբեմն անհրաժեշտ են մեջբերումներ:

Մեջբերումներ ոչ հայալեզու կյուրթերից

Եթե մեջբերում է կատարվում ոչ հայալեզու տեքստից, ապա մեջբերումը պետք է կատարվի հայերենով: Հարկավոր է նշել հեղինակին՝ խոսքը դնելով չակերտների մեջ:

Մեջբերումներ թարգմանված կյուրթերից

Եթե մեջբերում է կատարվում թարգմանված կյուրթից, ապա հարկավոր է նշել խոսքերի հեղինակին (ոչ թե թարգմանչին) և մեջբերումը կատարել կրկին հիմնական տեքստի լեզվով:

Եթե այլ լեզվից է կատարվում մեջբերումը, և Դուք այն թարգմանում եք, ապա փորձե՛ք կյուրթը ներկայացնել որպես անուղղակի մեջբերում՝ վերապատմելով ասելիքը Ձեր բառերով: Այնուամենայնիվ, պետք է նշել այն աղբյուրը, որին հղում եք անում:

Վերաձևակերպում և ամփոփում

Ակադեմիական տեքստերի վրա աշխատելիս հաճախ կարիք է լինում վերաձևակերպել կամ ամփոփել այլ հեղինակի խոսքը՝ հղում տալով համապատասխան աղբյուրին:

Վերաձևակերպում է կատարվում, երբ ուրիշ հեղինակի խոսքերը սեփական ձևակերպումներով, վերլուծությամբ են ներկայացվում: Խոսքը գրագողության մասին

չէ: Երբ վերաձևակերպում է արվում, ենթադրվում է, որ պետք է ձևակերպվի, քննարկվի այլ հեղինակի միտքը սեփական բառերով:

Վերաձևակերպված տեքստի համար հարկավոր է հղում կատարել: Նույնիսկ եթե տեքստը անմիջապես հեղինակի խոսքով չի գրվել, միևնույն է, պետք է նշել համապատասխան աղբյուրը:

Ամփոփումը ենթադրում է տեքստի հիմնական մտքի հակիրճ ներկայացում: Այս պարագայում նույնպես կարևոր է հղում անել համապատասխան աղբյուրին:

Երկրորդային հղում, երբ դուք չեք կարդացել բուն նյութը, սակայն դրա մասին կարդացել եք մեկ այլ տեղում. միջնորդավորված մեջբերում

Հղում կատարելիս շատ կարևոր է հաշվի առնել տեղեկատվության ստացման առաջնային աղբյուրը: Օրինակ, եթե տեղեկատվություն է դուրս բերվում Ֆրլոնգի (2012) հետազոտության մասին Պրինգի (2014) գրքից, ապա հարկավոր է գտնել Ֆրլոնգի համապատասխան գիրքը, կարդալ և հղում կատարել այդ գրքին: Այսկերպ հնարավոր է զերծ մնալ սխալ մեկնաբանումներից: Եթե որևէ պատճառով հնարավոր չէ գտնել համապատասխան նյութը, ապա պարտադիր է նշել, որ մեջբերումը երկրորդային աղբյուրից է: Օրինակ`

Ռոբսոնի (2002) գրքում մեջբերում կա, որը հեղինակը ներկայացնում է` հղում անելով Անաստասին և ՄաքԴոնալդին (1994):

Եթե այս միտքը մեջբերելու անհրաժեշտություն է առաջանում, ապա լավագույն տարբերակն է գտնել Անաստասի և ՄաքԴոնալդի (1994) համապատասխան աշխատությունը: Եթե հնարավոր չէ այդպես անել, ապա պետք է գրել հետևյալ կերպ.

Անաստասը և ՄաքԴոնալդը (1994), ինչպես նշվում է Ռոբսոնի գրքում (2002, p. 167), բացատրում են, թե ինչպես «ճկուն կամ որակական մեթոդները ավանդաբար

...»:

Այս պարագայում օգտագործված գրականության ցանկում պետք է նշել Ռոբսոնի գիրքը՝

Robson, C. (2002) *Real world research*. 2-nd ed. Oxford: Blackwell.

Հարկավոր է նաև հղում տալ բնօրինակին, որ կարդացողին հասկանալի լինի՝ որն է տեղեկատվության ստացման առաջնային աղբյուրը, նաև հարկավոր է նշել համապատասխան էջը:

Anastas, J. W., and MacDonald, M. (1994) *Research design for social work and the human services*. San Francisco, CA: Jossey-Bass. (Cited in Robson, 2002, p. 167).

Գրականության ցանկ

Աշխատանքի վերջում հարկավոր է ներկայացնել գրականության ամբողջական ցանկը:

Գրականության ցանկի ձևաչափը

Գրականության ցանկը պետք է լինի համապարփակ, ճշգրիտ և հստակ: Յուրաքանչյուր նշված աղբյուր պետք է բավարար տեղեկատվություն պարունակի այն մասին, թե ինչպես գտնել տվյալ նյութը՝ այն հասանելի դարձնելով ընթերցողին:

Յուրաքանչյուր աղբյուր պետք է ցանկում նշվի մեկ անգամ: Պետք չէ նշել աղբյուրը ամեն անգամ, երբ այնտեղից մեջբերում է կատարվել:

Հարվարդի հղման համակարգում գրականության ցանկը կազմվում է այբբենական կարգի տրամաբանությամբ և ոչ թե ըստ նշված նյութերի տեսակի՝ էլեկտրոնային, տպագիր և այլն:

Եթե երկու աղբյուրում միևնույն հեղինակն է, սակայն համահեղինակները

տարբեր անձինք են, ապա նույն այբբենական տրամաբանությամբ որոշվում է համահեղինակների հերթականությունը՝ փաստորեն, ըստ հաջորդող հեղինակների ազգանվան առաջին տառի:

Եթե հեղինակները նույնն են, ապա հերթականությունը որոշվում է տպագրման տարեթվի հիման վրա:

Եթե հեղինակները նույնն են, և տպագրման/հրատարակման տարեթիվն էլ է նույնը, ապա ցանկանալի է նշել «ա, բ, գ» տառերը տարեթվից հետո՝ թե՛ տեքստի մեջ և թե՛ գրականության ցանկում:

Եթե հեղինակ չկա, ապա պետք է հաշվի առնվի վերնագրի առաջին բառի տեղը այբբենական կարգում:

Եթե կյուբի հղումը սկսվում է թվով, ապա այն պետք է նշվի գրականության ցանկի ամենասկզբում մինչև այբբենական կարգով նշված աղբյուրների դասակարգումը:

Եթե Ձեր տեքստը ստեղծելիս օգտագործել եք անգլալեզու, ռուսալեզու և հայալեզու գրականություն, ապա նախ, հետևելով վերը ներկայացված կանոններին, այբբենական կարգով ներկայացրեք այն լեզվով աղբյուրները, որ լեզվով գրել եք Ձեր աշխատանքը, հետո՝ հաջորդականությամբ մյուս երկու լեզուներով աղբյուրները՝ կրկին այբբենական կարգով դասավորելով աղբյուրները: Ենթադրենք՝ Ձեր տեքստը ստեղծել եք հայերենով և կիրառել եք նաև ռուսերեն և անգլերեն աղբյուրներ. այդ դեպքում Ձեր գրականության ցանկը նման կլինի ստորև ներկայացված ցանկին:

Գրականության օրինակելի ցանկ

Աբովյան, Խ. (1950) *Երկերի լիակատար ժողովածու*: 5-րդ հատոր, Երևան. ՀՍՍՀ գիտությունների ակադեմիա:

- Ալպոյաճյան, Ա. (1926) Կրթական շարժումը հայոց մէջ (անցյալ դարու կէսէն մինչև ընդհանուր պատերազմ): «*Կոչնակ*» շաբաթաթերթ, թիվ 1, 147-155:
- Ալպոյաճյան, Ա. (1946) *Պատմութիւն հայ դպրոցի*: Ա հատոր, Կահիրե. Նոր Աստղ:
- Աղայան, Էդ. (1976) *Արդի հայերէնի բացատրական բառարան*: I հատոր, Երևան. «Հայաստան» հրատարակչություն:
- Աղայան, Ղ. (1869) Խորհրդածություն դաստիարակության վերա: «*Արարատ*» ամսագիր, թիվ Ա, 22-24:
- Балабанович, Е. (1951) *А.С. Макаренко: очерк жизни и творчества*. М.: Гос. изд-во культурно-просветительной лит-ры.
- Бачинин В. А. (2001) "Сорок три тезиса на пути от классики к постмодерну. Серия "Symposium", выпуск 14, 14-26.
- Бергер П., Лукман Т. (1995) *Социальное конструирование реальности*. Трактат по социологии знания. Москва: Медиум.
- Булкин А. П. (2005) Социокультурная динамика образования. Дубна: "Феникс+".
- Гадамер Х.-Г. (1988) *Истина и метод: Основы филос. Герменевтики*. Москва: Прогресс.
- Churchill, G. A. (2000) *Basic marketing research*. 4th ed., London: Dryden Press.
- Churchill, G. A. and Brown, T. J. (2004) *Basic marketing research*. 5th ed., Cincinnati: South Western.
- Churchill, G. A. and Peter, J. P. (1998) *Marketing: creating value for customers*. 2nd ed., Boston: Irwin/McGraw Hill.
- Churchill, G. A. et al. (1999) *Sales force management*. 6th ed., Boston: Irwin/McGraw-Hill.
- Ellis, J. (1992) *Visible fictions: cinema, television, video*. Rev. ed., London: Routledge.

Ellis, J. (2000) *Seeing things: television in the age of uncertainty*. London: Tauris.

Johnson, D. W. and Johnson, F. P. (1994) *Joining together: group theory and group skills*. Boston: Allyn and Bacon.

Mallier, T. and Bailey, M. (1997) How students search for vacation employment. *International journal of manpower*, 18 (8), 702-714.

Nielsen, J. (1993a) *Hypertext and hypermedia*. London: Academic Press.

Nielsen, J. (1993b) *Usability engineering*. London: Academic Press.

The pedant's revolt. (2004) [DVD off-air]. BBC4. 5 December.

Reitzig, M. (2004) Strategic management of intellectual property. [Online]. *MIT Sloan management review*, 45 (3), 35-40. Available from: <http://search.epnet.com/> [Accessed 18 February 2010].

Ten days in Paris. (1991) [video off-air]. Directed by Tim Whelan. 18 April.

Էլեկտրոնային և համացանցային ռեսուրսների մեջբերման սկզբունքները

Էլեկտրոնային կամ համացանցային ռեսուրսներ մեջբերելիս անհրաժեշտ է հղման մեջ ներառել.

- Ռեսուրսի վերաբերյալ մանրամասներ: Անհրաժեշտ է ներառել տեղեկություններ հեղինակի, տարեթվի, վերնագրի (եթե առկա է) մասին: Սա իրականացվում է, որ ընթերցողի համար հասկանալի լինի ռեսուրսը՝ առանց այն ինտերնետում որոնելու: Սա նաև թույլ է տալիս հեշտությամբ գտնել ռեսուրսը ինտերնետային հասցեի փոփոխության դեպքում:
- Համացանցային հասցե (URL): Շատ դեպքերում օգտագործված կոնկրետ էջի

կամ փաստաթղթի համար անհրաժեշտ է տրամադրել առցանց հասցեն: Բացառություն են կազմում տեղեկատվական տվյալների բազայի հասանելիությամբ համացանցային ամսագրերից, հոդվածներից մեջբերումները: Վերջիններիս հետ անհրաժեշտ է այլ կերպ վարվել, քանի որ հասցեն (URL) կարող է լինել ոչ կիրառելի երկարության պատճառով, կամ այն հնարավոր է՝ պարունակի օգտատերի յուրահատուկ հերթական համարը (session ID), ինչը կնշանակի, որ հղումը ապագայում չի կարող գործել: Այսպիսի հոդվածներին մեջբերումը պետք է ապահովի դրան տրված թվային տարբերակիչը (DOI): Եթե այն առկա չէ, ապա միայն այս դեպքում կարող է օգտագործվել առցանց հասցեն (URL):

Ի գիտություն: Եթե Էլեկտրոնային հաղվածաշարն ունի տպագիր տարբերակ, կարող եք օգտվել Էլեկտրոնայինից, բայց մեջբերել տպագիր հոդվածը:

- Ռեսուրսի օգտագործման ժամանակային նշում: Համացանցային ռեսուրսները կարող են ժամանակի ընթացքում փոփոխվել, ուստի կարևոր է մատնանշել՝ երբ է այն օգտագործվել: Դա իրականացվում է՝ ներառելով վերջինիս հասանելի լինելու օրը, ամիսը, տարին:
- Անհրաժեշտ է ներառել [առցանց/онлайн/online] նշումը մեջբերման մեջ՝ ընթերցողին հասկանալի դարձնելով, որ օգտագործվել է Էլեկտրոնային ռեսուրս: Առցանց հասցեն (URL), ռեսուրսի օգտագործման ժամանակային նշումը և [Առցանց] նշագրումը պիտի առկա լինեն բոլոր համացանցային ռեսուրսների մեջբերման ժամանակ: Մեջբերման այլ մանրամասները տարբերվում են՝ կախված օգտագործված ռեսուրսի տիպից և վերջինիս մասին տեղեկության հայթայթման հնարավորություններից: Էլեկտրոնային ամսագրում հոդվածի մեջբերումը, օրինակ, տարբերվում է Էլեկտրոնային գրքի մեջբերումից:

Հեղինակ(ներ)ը մեջբերումներում և հղումներում

Հարվարդի մեջբերումներում ռեսուրսների հեղինակ(ներ)ի մանրամասները հղումների և մեջբերումների ամենակարևոր մասն են: Հղումների ցանկում հեղինակները նշվում են՝ ըստ ազգանվան և անվան սկզբնատառերի: Իսկ տեքստային հղումներում նշվում է միայն ազգանունը:

Բազմաթիվ հեղինակներ

Եթե հղվող նյութն ունի բազմաթիվ հեղինակներ, անհրաժեշտ է ներառել առավելագույնը առաջին երեքին: Եթե վերջիններս երեքից ավելի են, նշեք առաջին հեղինակին, այնուհետև՝ «և այլք» (անգլ.՝ et al.; ռուս.՝ и др.):

Հղումներ կատարելու մանրամասների համար տե՛ս հղումներ երեքից ավելի հեղինակներին վերաբերող բաժինը:

Կազմակերպությունները և ինստիտուտները՝ որպես հեղինակներ

Ոչ բոլոր ռեսուրսների հեղինակներն են անձինք. կազմակերպությունը կամ ինստիտուտը ևս կարող են լինել հեղինակ:

Մանրամասների համար, թե ինչպես հղում անել որևէ կազմակերպությանը՝ որպես հեղինակի, տե՛ս «Հղում անել կազմակերպությանը, կառավարությանը՝ որպես հեղինակի» բաժինը: Այս բաժնում նաև ներառված են կազմակերպությանը, կառավարությանը՝ որպես հեղինակի, ինչպես նաև կառավարության հրատարակումներին, կազմակերպության ամենամյա հաշվետվություններին հղման ձևերի օրինակներ:

Եթե կազմակերպության անվանումը մի քանի մասից է բաղկացած, որը ցույց է տալիս կազմակերպության կառուցվածքը (օրինակ՝ Երևանի պետական համալսարան, Սոցիոլոգիայի ֆակուլտետ, սոցիոլոգիայի բաժին, Կիրառական

սոցիոլոգիական հետազոտությունների (աբորատորիա) կարիք չկա օգտագործելու անվան բոլոր մասերը: Անհրաժեշտ է օգտագործել կազմակերպություն և ռեսուրսի համար պատասխանատու բաժինը, օրինակ՝ Երևանի պետական համալսարան, Սոցիոլոգիայի ֆակուլտետ:

Տարեթիվը մեջբերումներում և հղումներում

Հղումների և մեջբերումների Հարվարդի ոճը ներառում է ռեսուրսի հրատարակման տարեթվի նշումը: Սա հղման և մեջբերման կարևոր մասն է և թույլ է տալիս տարբերակել նույն հեղինակի կողմից տարբեր տարեթվերին տպագրված ռեսուրսները: Տպագիր ռեսուրսների դեպքում օգտագործվում է տպագրման տարեթիվը: Եթե չեք կարողանում գտնել տպագրման տարեթիվը, կարող եք օգտագործել հեղինակային հրատարակչական տարեթիվը (Copyright year), որը նշված է © սիմվոլով:

Տարեթվերը և առցանց ռեսուրսները

Առցանց ռեսուրսների դեպքում տարեթիվը կախված է կոնկրետ ռեսուրսից՝

- Եթե օգտագործված է տպագրված ռեսուրսի առցանց տարբերակը, ապա անհրաժեշտ է նշել տպագրված ռեսուրսի հրատարակման տարեթիվը: Հոդվածի, ամսագրի առցանց տարբերակը, օրինակ, սովորաբար հուշում է թղթային սկզբնական հրատարակման ամսաթիվը:
- Եթե ռեսուրսը միայն առցանց է, ապա այն պարունակում է առցանց գրման կամ հրապարակման ամսաթիվ: Օրինակ՝ բլոգ (բլոգն ինտերնետային հարթակ է, որը ծառայում է որպես առցանց օրագիր) մուտք գործելիս կարելի է տեսնել ռեսուրսի ստեղծման ամսաթիվը:
- Առցանց ռեսուրսները հաճախ հրապարակման կոնկրետ ամսաթիվ չեն ունենում, քանի որ պարբերաբար թարմացվում են: Այդ պարագայում

անհրաժեշտ է նշել վերջին թարմացման ամսաթիվը: Այն կարելի է գտնել Էջի ներքևի մասում կամ կայքի հիմնային Էջում:

Տարեթվի բացակայության դեպքում

Եթե ոչ մի կերպ չեք կարողանում գտնել տպագիր կամ առցանց ռեսուրսի հրապարակման տարեթիվը, անհրաժեշտ է գրել՝ «տարեթիվը բացակայում է՝ տ.բ.» (անգլ.՝ n.d.; ռուս.՝ н.д.) այն տեղում, որտեղ առաջանում է տարեթվի նշման անհրաժեշտություն:

Մեջբերված և հղված օրինակների օգտագործումը

Մեջբերման մեջ պահանջվող տեղեկությունները տարբերվում են՝ կախված նյութի տիպից և տպագիր-առցանց լինելուց: Ստորև ներկայացված աղյուսակները տրամադրում են հղումների համապատասխան ձևանմուշներ:

Մեջբերման մեջ պահանջվող տեղեկատվությունը

Հասկանալու համար՝ ինչ տեղեկություններ ընդգրկել մեջբերման մեջ, ուշադրություն դարձրեք պահանջվող տեղեկատվության մասին սյանը և օրինակներին: Գուցե անհնարին լինի գտնել օգտագործված ռեսուրսի մասին ողջ տեղեկությունները, բայց հարկավոր է ընդգրկել հնարավորինս ամբողջական տեղեկություններ:

Տեղեկատվության հերթականությունը

Հասկանալու համար՝ ինչ հերթականությամբ է պետք, որ տեղեկատվությունը հայտնվի մեջբերման մեջ, ուշադրություն դարձրեք պահանջվող տեղեկատվության սյանը, որտեղ տեղեկատվությունը դասակարգված է պահանջվող հերթականությամբ: Տեղեկությունները ճիշտ հերթականությամբ են ներկայացված նաև օրինակներում: Եղեք հետևողական ներկայացված հերթականությամբ առաջնորդվելու հարցում:

Տեքստի ներսում հղման տեսքը

Ստորև ներկայացված աղյուսակում ցույց են տրված օրինակներ, թե ինչպես հղում տեղադրել տեքստի ներսում: Այդուհանդերձ, կան հղման մեկից ավելի եղանակներ՝ կախված հղման և տեքստի համապատասխանությունից:

Կետադրություն և տեքստային ֆորմատ

Մեջբերումների օրինակներում ցույց է տրված նաև կետադրությունը: Ուշադրություն դարձրեք մեծատառերի և շեղատառերի ճշգրիտ լինելուն: Մեջբերումների ավարտին պետք է դրվի վերջակետ:

Անհրաժեշտ օրինակի որոնումը

Օգտագործեք ուղեցույցի սկզբում առկա բովանդակությունը: Ուղեցույցում ներառված են օրինակներ՝ ինչպես հղումներ և մեջբերումներ անել նաև Էլեկտրոնային/առցանց աղբյուրներին: Օրինակ՝ գտնելու համար, թե ինչպես են հղում անում Էլեկտրոնային գրքերին, պետք է օրինակներ որոնել «գրքեր» բաժնում:

Հղումների և մեջբերումների օրինակներ

Նյութի տեսակ	Անհրաժեշտ տեղեկատվություն	Հղման օրինակ՝ հայերենով, անգլերենով, ռուսերենով	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ
Գրքեր	Սովորաբար Ձեզ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը կարող եք գտնել գրքի տիտղոսաթերթի վրա (սովորաբար առաջին էջում) և գրքի վերջին էջում: Հաշվի՝ առեք՝ տեղեկատվությունը կարող է տարբերվել՝ կախված նրանից, թե ինչ է գրված գրքի կազմի վրա, և հղման ժամանակ պետք է օգտագործվի՝ կազմի վրա եղած տեղեկատվությանը համապատասխան: Գրքի հղումներում Դուք պետք է ներառեք ցանկացած հրատարակություն՝ բացի առաջինից: Հրատարակությունների համար օգտագործեք հապավումներ (2-րդ հր. , 3-րդ հր. , 4-րդ հր. , վերանայված հրատարակություն և այլն): Դուք նաև պետք է ներառեք հրատարակության վայրը: Եթե մեկից ավելի հրատարակության վայր է նշված, ներկայացրե՛ք հիմնականը: Էլեկտրոնային գրքերը սովորաբար հրատարակության վայր չունեն:		
Մեկ հեղինակով գիրք	Հեղինակ, տարեթիվ, վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջին հրատարակությունը չէ), հրատարակության վայր	Գևորգյան, Հ. Է. (2001) Գեղեր. Խնդիրներ և լուծման ուղիներ: Երևան. ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ.: Ницше, Ф. (2009) <i>О пользе и вреде истории для жизни</i> . Харьков: Фолио. Phillips, D. (2006) <i>Quality of life: concept, policy and practice (3rd ed.)</i> . London: Routledge.	... համարժեք է սոցիալական քաղաքականությանը (Phillips, 2006) և ...

<p>Երկու հեղինակով գիրք</p>	<p>Հեղինակներ, տարեթիվ, վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ</p>	<p>Աղայան, Է. Բ., և Բարսեղյան, Հ. Խ. (1977) Հայոց լեզու: Դասագիրք 4-րդ դասարանի համար: 8-րդ հրատ, Երևան. Լույս: Бергер, П., и Лукман, Т. (1995) Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания. Москва: Медиум. Kimball, R, and Ross, M. (2002) The data warehouse toolkit: the complete guide to dimensional modeling. 2nd ed., New York: Wiley.</p>	<p>Քիմբոլը և Ռոսսը (2002) ցույց են տալիս, որ ...</p>
<p>Երեք հեղինակով գիրք</p>	<p>Բոլոր հեղինակներ, տարեթիվ, վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ</p>	<p>Աղայան, Է. Բ., Բարսեղյան, Հ. Խ., և Հակոբյան, Ս.Ս. (1987) Հայոց լեզու: Դասագիրք V-VII դաս. համար: 22-րդ հրատ, Երևան. Լույս: Голенкова, Ж. Т.; Витюк, В. В., и Гридчин, Ю. В. (1990) Социология и социализм: социальный идеал и исторический процесс. Москва: Академия наук СССР, Ин-т социологии. Greenstreet, B., Greenstreet, K., and Schermer, B. (2005) Law and practice for architects. Oxford: Architectural.</p>	<p>... տարածված պրակտիկա է (Greenstreet, Greenstreet and Schermer, 2005)</p>
<p>Երեքից ավելի հեղինակներով գիրք</p>	<p>Առաջին հեղինակ, տարեթիվ, վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ</p>	<p>Մկրտիչյան, Ա. Ե. և այլք (2013) Սոցիալական ինքնության պահպանման հիմնախնդիրները ՀՀ գյուղական համայնքներում: Երևան. ԵՊՀ հրատ.: Тичер, С. и др. (2009) Методы анализа текста и дискупса. Харьков: Гуманитарный центр. Bott, F. et al., (2001) Professional issues in software engineering. 3rd ed., London: Taylor and Francis.</p>	<p>Բոթը և այլք (2001) նկարագրել են, թե ինչպես ...</p>

Միակ խմբագրով գիրք	Խմբագիր, տարեթիվ, վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ	Գասպարյան, Գ. (խմբ.) (2009) Կոմիտասը ժամանակակիցների հուշերում և վկայություններում: Երևան. Սարգիս Խաչենց: Փրինթինֆո: Ионцев, В. А. (ред.) (2016) Интеграция мигрантов: возможна ли она в современном обществе? Москва: Издательство "Проспект". Ackerley, R. (ed.) (2003) Telecommunications performance engineering. London: Institute of Electrical Engineers.	... գրքում (Ackerley, 2003) ևշվում է, որ...
Նյութի տեսակ	Անհրաժեշտ տեղեկատվության	Հղման տեսակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ
Երկու խմբագրով գիրք	Խմբագիրներ, տարեթիվ, վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ	Բարսեղյան, Տ., և Պետրոսյան, Գ. (խմբ.) (2003) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական իրավունք: Դասագիրք իրավաբանական բուհերի համար: Երևան. ԵՊՀ հրատ.: Беккер, Г., и Босков, А (ред.) (1961) Современная социологическая теория в ее преемственности и изменении. Москва: Изд. Иностранной литературы. Stahl, G. K. and Mendenhall, M. E. (eds.) (2005) Mergers and acquisitions: managing culture and human resources. California: Stanford University Press.	«Միաձուլումները դրանք...» (Stahl and Mendenhall, 2005, p. 267)

<p>Երեք խմբագրով գիրք</p>	<p>Բոլոր խմբագիրներ, տարեթիվ, վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ</p>	<p>Խաչատրյան, Վ. Ս., Ծատուրյան, Մ. Է., և Հարությունյան Ս. Ա. (խմբ.) (1986) Հայկական ռոմանսներ: Երևան. ԵՊՀ հրատ.: Евсеева, М. Л., Сорокатый В. М., и Попов, В. Г. (ред.) (2007) Иконы Москвы XIV-XVI вв. М.: Индрик. Dudink, S., Hagemann, K. and Tosh, J. (eds.) (2004) Masculinities in politics and war: gendering modern history. Manchester: Manchester University Press.</p>	<p>... քաղաքականության և պատերազմի համատեքստում (Dudink, Hagemann and Tosh, 2004, p. 51)</p>
<p>Երեքից ավելի խմբագիրներով գիրք</p>	<p>Առաջին խմբագիր, տարեթիվ, վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ</p>	<p>Գիլանց, Գ., և այլք (խմբ.) (2016) ARS — մետա: Երևան. Յավրուհրատ: Хлюпина, И. А., и др. (ред.) (2011) Социология молодежи. Москва: Орел. Hitt, M. A., et al. (eds.) (2002) Strategic entrepreneurship: creating a new mindset. Oxford: Blackwell.</p>	<p>Հիթը և այլք (2002) քննարկում են ...</p>
<p>Կազմակերպության, ընկերության կամ պետական հեղինակի գիրք</p>	<p>Հեղինակ, տարեթիվ, վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ</p>	<p>Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն (2015) ՀՀ մասնագիտական կրթության փորձաքննության անցկացման ձեռնարկ: Երևան. ՈԱԱԿ հրատ.: Институт социологии (2008) Образ мыслей и образ жизни. СПб.: изд. РАН. International Valuation Standards Committee (2005) International valuation standards. 7th ed., London: International Valuation Standards. Committee.</p>	<p>... չափանիշները ենթարկվում են փոփոխության (International Valuation Standards Committee, 2005) ...</p>

Անճանաչելի հեղինակներով կամ խմբագիրներով գրքեր	Եթե չեք կարողանում ճանաչել աշխատանքի հեղինակ(ներ)ին (անհատ կամ կորպորատիվ), օգտագործե՛ք վերնագիրը՝ աշխատանքը մեջբերելու համար և որպես Ձեր մատենագրության/հղումների ցուցակի գլխավոր գրանցում	Ռազմավարական պլանավորման ուղեցույց (2008) Երևան. ԵՊՀ հրատ.: Руководство для менеджеров (2004) М.: Изд. РАН. Building maintenance: strategy, planning and procurement (2000) Coventry: Royal Institution of Chartered Surveyors.	... ժամանակակից շինությունները պլանավորվում են՝ հաշվի առնելով հանրության կարծիքը (Building maintenance: strategy, planning and procurement, 2000)...
Անանուն գրքեր	Անանուն ճանաչված կյուբերի համար օգտագործել անանունությունը ցույց տվող հապավումներ/բառեր	Անանուն (2012) Լուսանկարման արվեստը: հուշեր: 2012: Неизв. (2009) Под небом города. Рассказ. 2002. Anon. (2005) A woman in Berlin: diary 20 April 1945 to 22.	Կինը քայլում էր՝ մտածելով...(Anon., 2005):
Ենթավերնագրով գիրք	Հեղինակ(ներ), տարեթիվ, վերնագիր և ենթավերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ	Բաբայան, Ն. (2000) Սոցիալական խորհրդատվության օրինակելի դեպքեր: Երևան. Լույս: Балаян, Г., и Минасян, К. (2002) Методы качественного анализа. Москва: Изд. 'Я'. Harrigan, W.F., and Park, S. (1991) Making safe food: a management guide for microbiological quality. London: Academic Press.	Հարրիգանը և Փարքը (1991) գտնում են, որ սնունդը անվտանգ դարձնելու համար...
Նյութի տեսակ	Անհրաժեշտ տեղեկատվություն	Հղման տեսակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ

<p>Էլեկտրոնային գիրք տվյալների շտեմարանից</p>	<p>Հեղինակ(ներ) կամ խմբագիր(ներ), տարեթիվ, [օնլայն], հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ, տվյալների բազայի գիրք, կայքի հասցե, վերջին մուտքի ամսաթիվ</p>	<p>Նալբանդյան, Տ. (2013) <i>Վեկտորական հարցազրույցի վարման տեխնիկաները</i>: [Առցանց]: Երևան. Գիրք Ինֆո: Հասանելի է. http://www.girqinfo.am/ [Դիտված 20 դեկտեմբեր 2014]: Осипов, К. (2014) <i>Метод Наблюдения</i>. [Онлайн]. Москва: Книга. Доступно: http://www.kniga.ru/ [Просм. 22 Сентября 2016]. Morgan, N., and Pritchard, A. (2001) <i>Advertising in tourism and leisure</i>. [Online]. Oxford: Butterworth-Heinemann. Available from: http://www.netlibrary.com/ [Accessed 19 June 2009].</p>	<p>Հեղինակները (Morgan and Pritchard, 2001) նշում են, որ...</p>
---	---	--	---

<p>Էլեկտրոնային գիրք համացանցից</p>	<p>Հեղինակ(ներ) կամ խմբագիր(ներ), տարեթիվ, [Առցանց], հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ, տվյալների բազայի գիրք, կայքի հասցե, վերջին մուտքի ամսաթիվ</p>	<p>Աշխատանքի միջազգային կազմակերպություն (2009) <i>Միգրացիան և զարգացումը. Հայաստանում առկա իրավիճակի ուսումնասիրություն</i>. [Առցանց]: Երևան. ԱՄԿ: Հասանելի է. http://employment.am/up/attach/attach_arm10.pdf : [Դիտված 29 Սեպտեմբեր 2016]: Хейзинга, Й. (1997) Homo Ludens: <i>Статьи по истории культуры</i>. [Онлайн]. Москва: Прогресс – Традиция. Доступно: http://www.lib.ru/FILOSOF/HUIZINGA/huizinga.txt . [Просмотрено 29 Сентября 2016]. Amnesty International (2008) <i>No Pride in Silence: Domestic and sexual violence against women in Armenia</i>. [Online]. Yerevan: Amnesty international publ. Available from: https://www.amnesty.org/download/Documents/56000/eur540052008en.pdf . [Accessed 29 September 2016].</p>	<p>Ըստ Հայաստանում կանանց նկատմամբ բռնության հետազոտության (Amnesty International, 2008) տվյալների, խնդիրը առավել ...</p>
-------------------------------------	---	---	---

<p>Գրքի գլուխ</p>	<p>Հեղինակ(ներ) կամ խմբագիր(ներ), տարեթիվ, գլխի վերնագիր, գրքի խմբագիր(ներ), (իր.), գրքի վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ, գլխի էջերի քանակ</p>	<p>Գևորգյան, Ա., և Սահակյան, Լ. (2006) Մանկավարժության սոցիալական նշանակությունը Հայաստանում: Ներածված. Լ. Ասատրյան և Տ. Մինասյան (խմբ.): Մանկավարժությունն այսօր: Երևան. «Էական» հրատ., էջ 31-52: Боровик, В. (2012) Некоторые проблемы культуры современности. В: К. Попов и Бабаян, Н. (ред.). Культура сегодня. Москва: Просвещение, стр. 23-36. Williams, E. and Sasaki, Y. (2003) Strategizing the end-of-life handling of personal computers: resell, upgrade, recycle. In: R. Kuehr and E. Williams (eds.). Computers and the environment: understanding and managing their impacts. London: Kluwer, pp. 183-196.</p>	<p>Հեղինակները գտնում են, որ համակարգիչները ... (Williams and Sasaki, 2003) «միջավայրը ստեղծվում է...» (Williams and Sasaki, 2003, p. 184)</p>
-------------------	--	---	---

<p>Գլուխ Էլեկտրոնային գրքում</p>	<p>Գլխի հեղինակ(ներ), տարեթիվ, գլխի վերնագիր, [օնլայն], գրքի հեղինակ(ներ) կամ խմբագիր(ներ), գրքի վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ, տվյալների բազայի գիրք, կայքի հասցե, վերջին մուտքի ամսաթիվ</p>	<p>Բալայան, Ս., և Ծատուրյան, Հ. (2010) Սոցիալական շերտավորման քաղաքական հիմքերը: [Առցանց] Ներառված. Մ. Հակոբյան և Ն. Ասատրյան (խմբ.): <i>Սոցիալ-քաղաքական դիմադրություն</i>: Երևան. Լույս, Էջ 25-41: Հասանելի է. http://www.policy.com/ [Դիտված 29. Սեպտեմբեր 2016]:</p> <p>Папаян, С. (2006) Аспекты социального взаимодействия. [Онлайн]. В: Н., Карапетян; К. Галстян, Б. Иванов (ред.) <i>Социальная система обмена</i>. Москва: Юрист, стр. 10- 22. Доступно: http://www.lib.ru/ [Просмотрено 29 Сентября 2016].</p> <p>Repper, J., and Perkins, R. (2004) Social inclusion and acute care. [Online]. In: M. Harrison, D. Howard and D. Mitchell (eds.). <i>Acute mental health nursing: from acute concerns to the capable practitioner</i>. London: Sage Publications, pp. 51-78. Available from: http://www.netlibrary.com/ [Accessed 28 September 2009].</p>	<p>Ռեփերը և Փերկինզը (2004) քննարկում են, թե ինչու սոցիալական ներգրավվածությունը հիմնարար է...</p>
--	---	--	--

Ժողովածուի մաս	<p>Մասի հեղինակ(ներ), մասի տարեթիվ, մասի վերնագիր, ժողովածուի խմբագիր(ներ), (խմբ), ժողովածուի վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ, ժողովածուի հրատարակության տարեթիվ (եթե մասի տարեթվից տարբերվում է), մասի էջերի քանակ</p>	<p>Գևորգյան, Կ. (1987) Եթե մոդեռնը չավարտվեր: Ներածված. Գ. Խաչատրյան և Ն. Վարդանյան (խմբ.): Գրառումներ արդիականության մասին: Երևան. «Ինֆո» հրատ., 2013, էջ 65-80: Гринви, Х. (1999) Город Года. В: Л. Чаликова (ред.). Онтология современной литаратуры. Москва: Изд. Ран, 2005, стр. 20-34. Lott, E. (1865) The governess in Egypt. Reprinted in: S. Foster and S. Mills (eds.). An anthology of women's travel writing. Manchester: Manchester University Press, 2002, pp. 55-59.</p>	<p>Լոտտը (1865) նկարագրում է...</p>
<p>Հանրագիտարանի մաս</p>	<p>Մասի հեղինակ(ներ), տարեթիվ, մասի վերնագիր: Հանրագիտարանի վերնագիր, հրատարակություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ, տվյալների բազայի գիրք, մասի էջերի քանակ</p>	<p>Սահակյան, Գ. (2016) Մոբիլություն: Ներածված. ԵՊՀ սոցիոլոգիական բառարան: 5-րդ հրատ., Երևան. ԵՊՀ հրատ., էջ 17-23: Бадалян, Е. 2016 Социология Семьи. В: ЕГУ социологический словарь. Москва: Изд. ЕГУ, стр. 8-15. Uebersax, M. A. (1992) Rice. In: McGraw-Hill encyclopedia of science and technology. 7th ed., London: McGraw-Hill. 15, pp. 481-486.</p>	<p>Տեխնոլոգիական առաջընթացը սահմանելու համար, հարկավոր է ուշադրություն դարձնել ժամանակի... (Uebersax, 1992)</p>

Նյութի տեսակ	Անհրաժեշտ տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ
Էլեկտրոնային հանրագիտարանի մաս	Մասի հեղինակ(ներ), տարեթիվ, մասի վերնագիր, [օնլայն]: Հանրագիտարանի խմբագիր(ներ), հանրագիտարանի վերնագիր, հրատարակության վայր (պահանջվում է), հրատարակիչ, կայքի հասցե, վերջին մուտքի ամսաթիվ	Բալոյան, Կ. (2015) Դերերի տեսություն: [Առցանց]: Ներառված Դ. Գալստյան և այլք (խմբ.) <i>Արդի հոգեբանության բառարան</i> . ԵՊՀ: Հասանելի է. http://www.psience.com [Դիտված 3 Հունվար 2016]: Толстова, Т. (2022) Концептуальная схема. [Онлайн]. В К. Белов и Д. Макарян (ред.) <i>Социологические тексты</i> . Я мир. Доступно: http://www.yamir.com [Просмотрено 8 Август 2010]. Shye, S. (2004) Facet theory. [Online]. In: S. Kotz et al. (eds.). <i>Encyclopedia of statistical sciences</i> . Wiley. Available from: http://www3.interscience.wiley.com/ [Accessed 4 July 2005]:	Ըստ Շայի (2004), ...
Բազմահատոր գրքի հատոր	Հեղինակ(ներ), տարեթիվ, վերնագիր, հատոր, խմբագիր (եթե կիրառելի է), հրատարակության վայր, հրատարակիչ	Գասպարյան, Գ. (2010) <i>Գրականություն և սոցիոլոգիա</i> , 3-րդ հատոր, 2-րդ հրատ., Երևան. Չանգակ: Осипов, Д. (2003) Урбанистика и социология, том 4, ред. 3, Москва: Книга. Buchanan, W.J. (2004) <i>The handbook of data communications and networks</i> , vol.2. 2nd ed., Boston: Kluwer.	Տվյալների հաղորդակցման մեջ հիմնարար Է ցանցային վերլուծությունը (Buchanan, 2004), որը ենթադրում է ...
Նախաբանով/ ներածությամբ գիրք	Գրքի հեղինակ, հրատարակության տարեթիվ, գրքի վերնագիր, հրատարակության հավելյալ մանրամասներ, հրատարակության վայր, հրատարակիչ	Թումանյան, Հ. (1980) <i>Հեքիաթներ</i> . Ներածությունը Գ. Գալստյանի: Երևան. Ալմանախ հրատ.: Григорян, А. (2014) <i>Рассказы средневековья</i> . предисловие С. Андреевны. Санкт-Петербург: Прогресс. Twain, M. (1966) <i>The adventures of Huckleberry Finn</i> . Edited with an introduction by Peter Coveney. London: Penguin.	Հեղինակը (Twain, 1966) պատմում է ... շահագործման ...

Գրքի ներածություն/ նախաբան	Նախաբանի/ներածության հեղինակ, հրատարակության տարեթիվ, նախաբանի/ներածության վերնագիր, գլխավոր տեքստի հեղինակ, գլխավոր տեքստի վերնագիր, հրատարակության վայր, հրատարակիչ	Պապյան, Ա. (2002) Ներածություն: Ներածված. Հ. Արովյան, <i>Նշանաբանություն և պրագմատիկա</i> . Երևան. Կոչնակ: Булкин, Б. (2001) Предисловье. С. Попов, <i>Социальная культура</i> . Санкт-Петербург: 'Дом' пресс. Coveney, P. (1966) Introduction. In: M. Twain, <i>The adventures of Huckleberry Finn</i> . London: Penguin.	Գրքի նախաբանում Քովենսին (1966) նկարագրում է...
Գրքի կազմի մասին տեղեկատվություն, երբ հեղինակը/սկզբնաղբյուրը տրված է	Հեղինակ(ներ), տարեթիվ, կազմի տեղակայություն, գրքի վերնագիր, խմբագրություն (եթե կիրառելի է), հրատարակության վայր, հրատարակիչ	Ասատրյան, Հ. (2003) Կազմ: Ներածված. Կ. Անտոնյան, <i>Քաղաքի ստվերը</i> . Երևան. Լույս: Сергеев, Г. (2000) Обложка. В Г. Андреев и С. Осипов, Социальный конфликт. Москва: Пост-Пресс. Lynch, J. (2006) Front cover. In: B. Hammond and S. Regan, <i>Making the novel: fiction and society in Britain, 1660-1789</i> . Basingstoke: Palgrave Macmillan.	... (Lynch, 2006) նկարագրում է գիրքը՝ որպես «ընթեռնելի»...
Նյութի տեսակ	Անհրաժեշտ տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ
Գրքի մասին տեղեկատվություն, երբ հեղինակը/աղբյուրը տրված չէ	Կազմակերպության/աղբյուրի (որտեղից է նյութը) անվանում, տարեթիվ, վերնագիր, խմբագրություն (եթե առկա է), հրատարակության վայր, հրատարակիչ	Մշակույթի սոցիոլոգիայի կենտրոն (2010) <i>Մշակութային մարքսիզմ</i> . Երևան. ԵՊՀ հրատ.: Центр социальной политики (2004) <i>Стратификация помощи</i> . М.: Прогресс. International Energy Agency (1997) <i>Solar energy houses: strategies, technologies, examples</i> . London: James & James.	ԷՍԳ արևային ջեռուցման և սառեցման ծրագրերից 13-ի օբյեկտիվ առաջադրանքը ... Էր» (International Energy Agency, 1997, տիտղոսաթերթ)

<p>Խմբագրված պիես կամ այլ գրական աշխատանք</p>	<p>Պիեսի հեղինակ, հրատարակության տարեթիվ (խմբագրված տեքստի), պիեսի վերնագիր, խմբագրության հավելյալ մանրամասներ, հրատարակության վայր, հրատարակիչ</p>	<p>Պետրոսյան, Գ. (2012) <i>Մակրեթը բեմում</i>. Խմբագրված Հ. Հակոբյանի կողմից: «Առաջ» հրատ.: Попов, Д. (1919) <i>Жанр драмы</i>. Редактировано С. Борановой. Санкт-Петербург: Драма. Kyd, T. (1977) <i>The Spanish tragedy</i>. Edited by P. Edwards. Manchester: Manchester University Press.</p>	<p>Պիեսում (Kyd, 1977, p. 8) նշվում է... «Այնտեղ, որտեղ բառերը չեն գերակայում, գերակայում է բռնությունը» ...</p>
<p>Թարգմանված գիրք</p>	<p>Գրքի հեղինակ, հրատարակության տարեթիվ, գրքի վերնագիր, խմբագրության վերաբերյալ հավելյալ մանրամասներ, հրատարակության վայր, հրատարակիչ</p>	<p>Սմիթ, Ս. (2003) <i>Հետմոդեռնիզմ</i>. Թարգմանությունը Հ. Գաբրիելյանի: Երևան. Արարատ: Уалд, А. (1996) <i>Социальный статус</i>. Перевод А. Асатурян. Москва: Юрист. Piaget, J. (1973) <i>The child's conception of the world</i>. Translated by Joan and Andrew. Tomlinson. Paladin.</p>	<p>Հեղինակը (Piaget, 1973) տալիս է հետաքրքիր...</p>
<p>Բառարան</p>	<p>Հեղինակ(ներ) կամ խմբագիր(ներ), տարեթիվ, վերնագիր, խմբագրություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ</p>	<p>Կարապետյան, Հ. և Ստեփանյան, Կ. (խմբ.) (2001) <i>Տնտեսագիտության բառարան</i>. 3-րդ հատոր, Երևան. «Բառ» հրատ.: Осипов, П. (1996) (ред.) <i>Политический словарь</i>. 2-ой том, Москва: Философия пресс. Freshwater, D. and Maslin-Prothero, S. (eds.) (2004) <i>Blackwell's nursing dictionary</i>. 2nd ed., Oxford: Blackwell.</p>	<p>... բառը (Freshwater and Maslin-Prothero, 2004, p. 59) ցույց է տալիս...</p>

Առանց հեղինակների կամ խմբագիրների բառարան	Վերնագիր, տարեթիվ, խմբագրություն (եթե առաջինը չէ), հրատարակության վայր, հրատարակիչ	<p><i>Հետսովետական հանրագիտարան:</i> (2010) 4-րդ հրատ., Երևան. ՀՄՀ հրատ.</p> <p><i>Социологический словарь.</i> (2003) 2-ой том., Санкт-Петербург: След.</p> <p><i>Dictionary of finance and banking.</i> (2005) 3rd ed., Oxford: Oxford University Press.</p>	...Սահմանումը (Dictionary of finance and banking, 2005, p. 24) ցույց է տալիս...
Տարեկան հրատարակություն կամ տարեգիրք	Հեղինակ(ներ), տարեթիվ, վերնագիր և հրատարակության տարի, հրատարակության վայր, հրատարակիչ	<p>Հարությունյան, Ն. (2006) <i>Հայկական Սփյուռքի սոցիալական նկարագիրը</i>. Երևան. Լույս:</p> <p>Оганян, Р. (2002) Социальные группы 2001. Москва: Прогресс.</p> <p>Dun and Bradstreet (2006) <i>Key British enterprises 2006: Britain's top 50,000 companies</i>. London: AP Information Services.</p>	... տնտեսական զարգացան տեսանկյունից հասկանալի է, որ ... (Dun and Bradstreet, 2006)...

Նյութի տեսակ	Պահանջվող տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ
Վերահրատարակված գիրք	Հեղինակ(ներ), առաջին հրատարակության տարի, վերնագիր, վերահրատարակման վայր, հրատարակող, հրատարակման կամ վերատպագրման տարեթիվ, հրատարակության տարի	<p>Ստեփանյան, Գ. (1998) <i>Արվեստի սոցիոլոգիա</i>. Վերահրատարակություն, Երևան. Լույս, 2001:</p> <p>Щуклина, С. (2000) <i>Экологические проблемы</i>. Переиздание, Санкт-Петербург: Логос, 2002.</p> <p>Sedding, J. (1893) <i>Art and handicraft</i>. Reprint, London: Garland, 1977.</p>	Արվեստը, ըստ Ստեփանյանի (1998)...

<p>Էլեկտրոնային վերահրատարակված գիրք</p>	<p>Հեղինակ(ներ), առաջին հրատարակության տարի, վերնագիր, [Առցանց], առաջին հրատարակման վայր և հրատարակող, վերահրատարակման մանրամասները, տեղեկատվության հիմքը կամ աղբյուրը, առցանց թողարկման ամսաթիվ (եթե տպագրվածից տարբերվում է), Էլեկտրոնային հասցե, վերջին այցելության ամսաթիվ</p>	<p>Գալոյան, Հ. (1990) <i>Սոցիալական փոփոխությունը</i>. [Առցանց]: Երևան, «Ազգ» հրատարակություն: Վերահրատարակված arm.am 2000: Հասանելի է. http://www.arm.am/ [Դիտված 20 սեպտեմբեր 2010]:</p> <p>Петров, К. (2002) <i>Этнические конфликты</i>. [Онлайн] Москва, Экспресс Пресс, 2005. Доступно: http://www.express.ru/ [Просм. 28 Сентября 2016].</p> <p>Wells, H. G. (1922) <i>A Short History of the World</i>. [Online]. New York, The Macmillan Company. Reprinted on Bartleby.com, 2000. Available from: http://www.bartleby.com/ [Accessed 17 September 2006]</p>	<p>Վելսի (1922) հայտնի աշխատանքում ...</p>
<p>Ֆաքսիմիլե/ ճշգրիտ վերատպություն</p>	<p>Հեղինակ(ներ), վերատպության ստեղծման տարի, վերնագիր, վերահրատարակություն, հրատարակման վայր, հրատարակող, հրատարակման տարի</p>	<p>Համբարձումյան, Հ. (2008) <i>Սպիտակ վերափոխություն</i>. 1-ին հրատարակության ֆաքսիմիլե, Երևան, 2015:</p> <p>Серобян, Г. (1818) <i>История одной истории</i>. Факсимиле 2-ого издания, Ереван, 1900.</p> <p>Darwin, C. (1859) <i>On the origin or species: by means of natural selection</i>. Facsimile of the 1st ed., Atheneum, 1967.</p>	<p>Քննարկելով բնական ընտրությունը (Darwin, 1859)՝ հարկ է նշել ...</p>

<p>Տպագրված շարքի հերթական համարը</p>	<p>Հեղինակ(ներ), տարի, վերնագիր, թողարկում (եթե առաջինը չկա), հրատարակման վայր, հրատարակող, շարքի վերնագիրը, շարքի համարը կամ ընդհանուր քանակը (եթե կիրառելի է)</p>	<p>Երիցյան, Հ. և Պետրոսյան, Գ. (խմբ.) <i>Աջակողմյան շարժումը</i>. ԵՀԻ: Հետանկախության խնդիրները, համար 8: Карапетян, Т. (ред.) (1965) <i>Урбанистика</i>. МГУ: социальная география, номер 3. Donnellan, C. (ed.) (1996) <i>Men, women and equality</i>. Cambridge: Independence. Issues for the nineties, vol.18.</p>	<p>Դոնելանը (1996) պնդում է, որ ...</p>
<p>Նյութի տեսակ</p>	<p>Պահանջված տեղեկատվություն</p>	<p>Հղման օրինակ</p>	<p>Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ</p>
<p>Ամսագրեր, լրագրեր և թերթեր (շարք)</p>	<p>Սովորաբար պետք է հղում կատարել որևէ հոդվածի այնպես, որ հղման առաջին մասը լինի հոդվածի մասին հիմնական տեղեկությունը: Յուրաքանչյուր տպագրված հոդվածում արդեն իսկ լինում է դրա մասին պահանջվող տեղեկատվությունը (հեղինակ(ներ), վերնագիր, Էջեր): Դուք նաև հրապարակման այլ տվյալների կարիք կունենաք՝ ամսագրի/թերթի ամբողջական վերնագիր, հրատարակման տարի, ծավալ, թողարկում կամ ժամկետներ: Դա սովորաբար գտնվում է ամսագրի/թերթի կազմի վրա կամ ներսում: Եթե միայն հրապարակման վերնագրի կրճատ տարբերակն (հապավումը) ունեք, գոյություն ունեն ամսագրերի հապավումների որոշ աղբյուրներ, որոնք Ձեզ կօգնեն գտնել ամբողջական վերնագիրը: Հնարավոր է՝ հոդվածների տպագրված օրինակները և լուսապատճենները հրապարակման ամբողջ բաղադրիչները չներառեն: Հիշե՛ք՝ եթե հղում պետք է տաք Էլեկտրոնային ամսագրի, որը հասանելի է նաև տպագիր ձևով (Էջերը միևնույն թվերով և այլն), Դուք պետք է հղումը տաք տպագիր օրինակին: Եթե ամսագիրը միայն Էլեկտրոնային է, ապա՝ տե՛ս Էլեկտրոնային ամսագրերի/թերթերի բաժինը:</p>		
<p>Ամսագրերի և թերթերի հոդվածներ</p>			

<p>Ամսագրի/թերթի հոդվածներ</p>	<p>Հոդվածի հեղինակ(ներ), տարի, հոդվածի վերնագիր, ամսագրի/թերթի ամբողջական վերնագիր, թողարկում կամ համար, էջեր</p>	<p>Գևորգյան, Գ. (2012) Պարի սոցիալական ֆենոմենը: <i>Մշակույթ և Սոցիոլոգիա</i>, 8 (1), էջ 25-36: Зиновьева, З. (2013) Динамика употребления новых брендов. <i>Маркетинг</i>, 25 (2), стр. 10-19. Nordenberg, T. (2000) The healing power of placebos. <i>FDA consumer</i>, 34 (1), pp. 14-17. Davis, S. (2004) Project management in local and central government: an interim view. <i>Project manager today</i>, XVI (5), pp. 4-5.</p>	<p>Դեյվիսի (2004, ր. 4) հոդվածում նշվում է...</p>
<p>Էլեկտրոնային ամսագիր/թերթ՝ առանց տպագրված համարժեքի (հավանաբար կբացակայեն ծավալը, թողարկումը կամ էջերի համարները)</p>	<p>Հոդվածի հեղինակներ, տարի, հոդվածի վերնագիր [Էլեկտրոնային], ամսագրի/թերթի ամբողջական վերնագիր, ցանկացած համար, որը բնորոշում է հոդվածը, հոդված բազայից, URL, վերջին այցելության ամսաթիվ</p>	<p>Շահնազարյան, Հ. և Բաբայան, Ա. (2012) Մանկավարժության արդի հիմնահարցերը միջին դպրոցում: [Առցանց]: <i>Մանկավարժություն</i>, 2 (5). Հասանելի է. http://www.mankavarjutyun.am/ [Դիտված 25 Հունվար, 2012]: Бабаян, Н. (2003) Аспекты нормативного бунта в городе Ереван. [Онлайн]. <i>Журнал урбанистики ИПСС</i>, 1 (12). Доступно. http://www.IPSS.ru/ [Просмотрено 15 Декабря 2004]. Charavaryamath, C. and Singh, B. (2006) Pulmonary effects of exposure to pig barn air. [Online]. <i>Journal of occupational medicine and toxicology</i>, 1 (10). Available from: http://www.biomedcentral.com/ [Accessed 26 June 2011].</p>	<p>Հեղինակները (Charvaramath and Singh, 2006) նշում են, որ...</p>

<p>Ամբողջական ամսագրի/թերթի թողարկում</p>	<p>Թողարկման խմբագիր(ներ), տարի, թողարկման վերնագիր, ամսագրի/թերթի ամբողջական վերնագիր, ծավալ, թողարկում կամ համար</p>	<p>Բալոյան, Ն. (խմբ.) (2012) Հատուկ տպագրություն. Կանանց իրավունքները արդիականության տեսություններում: <i>Իրավունքի սոցիոլոգիա</i>, 5 (12): Булкин, П. (ред.) (1999) Социокультурная прагматика молодежи. Специальный выпуск: <i>Культурология</i>, 3 (30). Kowalczykowski, S. C. and Von Hippel, P. H. (eds.) (2000) Special issue: The DNA replication-recombination interface. <i>Trends in biochemical sciences</i>, 25 (4).</p>	<p>Կառուցվածքային փոփոխությունները անկանխատեսելի են (Kowalczykowski and Von Hippel, 2000) ...</p>
<p>Էլեկտրոնային ամսագրերի/թերթերի հոդվածները մամուլում</p>	<p>Երբեմն, նախքան ամսագրում կամ թերթում պաշտոնապես «հրատարակվելը», հոդվածները հասանելի են լինում տեղեկատվական տվյալների շտեմարաններում և կայքերում և ամենայն հավանականությամբ անվանվում են նախնական հապարակումներ, առցանց տպագրված կամ ճշգրտված: Այս դեպքում, դուք կարիք կունենաք նշելու այդ մասին, քանի որ տարբերակը, որին դուք հղում եք կատարում, հնարավոր է, որ տարբերվի վերջնական հրատարակված տարբերակից: Հավանաբար, դուք չեք կարող գտնել ծավալը, թողարկումը կամ էջերը՝ դրանց բացթողնված լինելու պատճառով, սակայն սա հնարավոր է գրագետ կերպով արտահայտել հղման մեջ:</p>		
<p>Մամուլի տվյալների բազայից հոդված</p>	<p>Հոդվածի հեղինակ(ներ), տարի, հոդվածի վերնագիր, [Առցանց], ամսագրի/թերթի ամբողջական վերնագիր, (և հրատարակման ցանկացած հետագա մանրամասներ), տպագրության օր, ամիս, տարի, տվյալների բազայից հոդված, Էլեկտրոնային հասցե, վերջին այցելության ամսաթիվ</p>	<p>Kurella, A. and Dhahotre, N. B. (2006) Laser induced hierarchical calcium phosphate structures. [Online]. <i>Acta biomateriala</i>, in press, corrected proof, 17 July 2006. Available from: http://sciencedirect.com [Accessed 24 July 2011]</p>	<p>Հոդվածում (Kurella and Dhahotre, 2006) նշվում է, որ ...</p>

Կայքում տպագրված հոդված	Հոդվածի հեղինակ(ներ), տարի, հոդվածի վերնագիր, [Առցանց], ամսագրի/թերթի ամբողջական վերնագիր, (և հրատարակման ցանկացած հետագա մանրամասներ), տպագրության օր, ամիս, տարի, տվյալների բազայից հոդված, էլեկտրոնային հասցե, վերջին այցելության ամսաթիվ	Karemaker, J. M. (2006) Why measure cardiovascular variability at all? [Online]. <i>Journal of applied physiology</i> , in press, 6 July 2006. Available from: http://jap.physiology.org/ [Accessed 12 July 2009]	Քեյրմեյքերը (2006) նշում է, որ ...
Լրատվական հոդվածներ			
Լրատվական հոդված	Հոդվածի հեղինակ(ներ), տարի, հոդվածի վերնագիր, լրագրի ամբողջական վերնագիր՝ առաջին տառերը մեծատառով, օր, ամիս, էջ կամ էջեր	Մանուկյան, Հ. (2002) Քաղաքական դիսկուրսը այսօր: <i>Բուն թիվ</i> , 12 Հունվարի, 11-25: Бунина, Л. (2014) О чем думал лидер? <i>Вестник</i> , 02, Август, 15. Allen, K. (2006) Knowledge and power. <i>The Guardian</i> , 22 June, 26.	Ալենը (2006, էջ 26) տալիս է տեղեկատվություն ...
Լրագրի հոդված առանց հեղինակի	Լրագրի վերնագիր, տարի, հոդվածի վերնագիր, օր, ամիս, էջ	<i>Evening Chronicle</i> . (2006) Internet fraud is a worry, 18 April, 9.	...Հիմնական անհանգստությունը սա է (<i>Evening Chronicle</i> , 2006) ...

Հողված թերթում	Հեղինակ(ներ), տարի, վերնագիր, թերթի ամբողջական անվանում՝ առաջին տառը մեծատառով, օր, ամիս, թերթի բաժին, էջ	Jones, A. (2006) Me and the maestros. <i>The Independent</i> , 25 September, Extra, 12.	Ջոնսը (2006, էջ 12) ընտրագրում է ...
Գովազդ թերթում	Գովազդի նախաձեռնող, տարի, գովազդի վերնագիր, թերթի ամբողջական վերնագիր՝ առաջին տառը մեծատառով, օր, ամիս, բաժին (եթե առկա է), էջ	Work Place (2006) Project manager. <i>The Independent</i> , 25 September, media weekly, 13.	Ընտրված երանգները (Work Place, 2006) ցույց են տալիս...
Նյութի տեսակ	Պահանջվող ինֆորմացիա	Հղման օրինակ	Հղումը տեքստում մեջբերելու օրինակ
Հողված միկրոֆիլմում	Հեղինակ(ներ), տարի, վերնագիր, [միկրոֆիլմ], թերթի ամբողջական անվանում՝ առաջին տառը մեծատառով, օր, ամիս, էջ	Hennessy, P. (1978) Hard lessons learnt during blizzards and transport strike. [microfilm]. <i>The Times</i> , 6 January, 3.	Հեննեսին (1987) ներկայացնում է պատկեր ...

<p>Էլեկտրոնային հոդված թերթում</p>	<p>Հեղինակ(ներ), տարի, վերնագիր, [Առցանց], հրատարակման ամբողջական վերնագիր, օր, ամիս, Էջ, Էլեկտրոնային հասցե, վերջին այցելության ամսաթիվ</p>	<p>Derbyshire, D. (2006) Adverts endorsed by stars are rated only just above junk mail. [Online]. <i>The Daily Telegraph</i>, 20 July, 5. Available from: http://web.lexis-nexis.com/executive/ [Accessed 21 July 2011].</p>	<p>Դերբիշայրը (2006) գտնում է, որ ...</p>
<p>Էլեկտրոնային թերթ, հոդված, որում ներկայացված չեն էջեր, համարներ</p>	<p>Հեղինակ(ներ), տարի, վերնագիր, [Առցանց] հրատարակման ամբողջական վերնագիր, օր, ամիս, (անհրաժեշտ չէ գտնել էջերը, եթե դրանք ներկայացված չեն), Էլեկտրոնային հասցե, վերջին այցելության ամսաթիվ</p>	<p>Toibin, C. (2006) Pure evil. [Online]. <i>The Guardian</i>, 3 June. Available from: http://www.guardian.co.uk/ [Accessed 13 March 2010]</p>	<p>Նշվում է, որ դա հոգեբանական բացատրություն ունի (Toibin, 2006):</p>
<p>Այլ սերիաներ</p>			
<p>Ամենամյա հրատարակություն</p>	<p>Հեղինակ(ներ), տարի, վերնագիր, հրատարակման ամբողջական վերնագիր, ծավալ, էջերի քանակ, հրատարակության տարի</p>	<p>Goodwin, A. W. and Wheat, H. E. (2004) Sensory signals in neural populations underlying tactile perception and manipulation. <i>Annual review of neuroscience</i>, 27, 53-78.</p>	<p>Հեղինակները (Goodwin and Wheat, 2004) նշում են, որ ...</p>

Տեսակ	Պահանջվող տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ
Ռադիոհեռարձակում	Հաղորդման վերնագիր, մասի վերնագիր, տարեթիվ, ֆորմատ, ռադիոալիք, հեռարձակման ամսաթիվ	<i>The food programme.</i> Food and climate change. (2006) [radio broadcast]. BBC Radio 4. 4 June.	... հեռարձակումը լուսաբանեց մի շարք էական տվյալներ (The food programme, 2006):
Հեռուստահաղորդում	Հաղորդման վերնագիր, մասի վերնագիր, տարեթիվ, ֆորմատ, հեռուստաալիք, հեռարձակման ամսաթիվ	<i>Get your dream job.</i> Funeral arranger. (2006) [TV broadcast]. BBC3. 21 February.	Տպագրված նորությունը (Get your Dream Job, 2006) աղմուկ բարձրացրեց...
Լրատվական հեռարձակում	Հաղորդման վերնագիր, մասի վերնագիր, տարեթիվ, ֆորմատ, հեռուստաալիք, հեռարձակման ամսաթիվ	<i>BBC ten o'clock news.</i> (2006) [TV broadcast]. BBC1. 3 August, 10pm.	Լրատվությունը (BBC ten o'clock news, 2006) ուսումնասիրվել է...
Հեռուստաձայնագրություններ (արբանյակային կամ թվային) տեսահոլովակի վրա, DVD կամ աուդիո նյութ	Հաղորդման վերնագիր, մասի վերնագիր (եթե առկա է), տարեթիվ, ֆորմատ, հեռուստաալիք, հեռարձակման ամսաթիվ	<i>Seven man made wonders.</i> (2006) [DVD off-air]. BBC1. 12 February. <i>Panorama.</i> Tax me if you can. (2009) [DVD off-air]. BBC1. 2 February.	...(Seven man made wonders, 2006) ուշագրավ էր: Պանորամայում (2009) վարկերը ներկայացվում են...

<p>Առցանց հեռուստատեսա յին հաղորդում</p>	<p>Հաղորդման վերնագիր, մասի վերնագիր (Եթե առկա է), տարեթիվ, ֆորմատ, օրիգինալ հեռարձակման հեռուստաալիք, օրիգինալ հեռարձակման ամսաթիվ, Էլեկտրոնային ամսաթիվ, վերջին այցելության ամսաթիվ</p>	<p><i>Booze: a young person's guide.</i> (2009) [Online]. Channel 4. 6 May. Available from: http://www.channel4.com/programmes/tags/health-and-wellbeing/ [Accessed 14 August 2009].</p>	<p>Երիտասարդի ուղեցույցում (2009) կար....</p>
--	---	--	---

Տեսակ	Պահանջվող տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ
Առցանց ռադիո հաղորդում	Հաղորդման վերնագիր, տարեթիվ, ֆորմատ, առաջնային/բնօրինակի հեռարձակման հեռուստաալիք, առաջնային/բնօրինակի հեռարձակման ամսաթիվ, ԷլԷկտրոնային հասցե, վերջին այցելության ամսաթիվ	<i>Earth to earth.</i> (2009) [Online]. BBC Radio 4. 13 August. Available from: http://www.bbc.co.uk/iplayer/radio/bbc_radio_four/ [Accessed 14 August 2009].	Շատ մշակույթներում սա Էական Է (Earth to earth, 2009) ...
Առցանց տեսահոլովակ	Վերնագիր, տարեթիվ, ֆորմատ, հեռուստաալիք/տիրույթ, վերջին այցելության ամսաթիվ	<i>Barack Obama: yes we can.</i> (2008) [Online]. Available from: http://uk.youtube.com/watch?v=Fe751kMBwms [Accessed 6 January 2010].	Նշվում էր, որ միասին կարելի է կերտել սոր Էջեր Ամերիկյան պատմությունում (Barack Obama: yes we can, 2008) ...
Լիամետրաժ ֆիլմ (DVD)	Ֆիլմի վերնագիր, թողարկման տարեթիվ, Հատուկ տվյալներ (օր՝ արտադրող ընկերություն)	<i>Pulp fiction.</i> (1994) [DVD]. Directed by Quentin Tarantino. USA: Miramax.	Ապագայի մասին պատկերացումը հակասական էր Ներկայանում (Pulp fiction, 1994):

Լիամետրաժ ֆիլմ (off- air)	Ֆիլմի վերնագիր, տարեթիվ (լույս տեսնելու տարեթիվը), ֆորմատ, հատուկ տվյալներ (օրինակ՝ ռեժիսոր) հեռարձակող և ամսաթիվ	<i>About a boy</i> . (2002) [DVD off-air]. Directed by Chris Weitz and Paul Weitz. ITV. 10 November 2004.	Երիտասարդությունը անցնում է զարգացման մի քանի հիմնարար փուլ (<i>About a boy</i> , 2002), ...
Տեսակ	Պահանջվող տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ
Աուդիոսկավառակ	Հեղինակ(ներ)ը, տարեթիվ, վերնագիր, ֆորմատ, հրատարակություն, հրատարակիչ	Adams, Garry and Peck, Terry (2001) <i>202 useful exercises for IELTS</i> . [audio cassette]. Sydney: Adams and Austen.	Այս կյուբի (Adams and Peck, 2001) ուսումնասիրությունը ցույց տվեց, որ ...
Երաժշտություն (CD)	Հեղինակ, տարեթիվ, վերնագիր, ֆորմատ, հրատարակություն, հրատարակիչ	The Special Agents. (1999) <i>Her majesty's secret surfers</i> . [CD]. Sheffield: Front Ear Records.	Բառերը (The Special Agents, 1999) ունեն հատուկ իմաստ ...

Առցանց հաղորդում	Հաղորդման վերնագիր, մասի վերնագիր, տարեթիվ, ֆորմատ, հեռուստաալիք, հեռարձակման ամսաթիվ, վերջին այցելության ամսաթիվ, Էլեկտրոնային հասցե	<i>In business</i> . Plane truth. (2006) [podcast]. BBC Radio 4. Broadcast 29 June. Available from: http://www.bbc.co.uk/radio4/news/inbusiness/inbusiness.shtml [Accessed 3 August 2010].	Գները գգալիորեն աճել էին (<i>In business</i> , 2006):
Վիդեո թողարկում	Հեղինակ, հաղորդման վերնագիր, տարեթիվ, ֆորմատ, վերջին այցելության ամսաթիվ	Gervais, R. (2006) <i>Ricky Gervais video podcast No 8</i> . [video podcast] 26 July. Available from: http://podcast.rickygervais.com/podcast.xml [Accessed 3 August 2011].	Ջերվեյսը (2006) նշում է ...
Արվեստի աշխատանքներ	Երբեմն Էական Է հղում կատարել արվեստի աշխատանքների: Այս բաժնում տե՛ս, թե ինչպես պետք է ներկայացնել արվեստի աշխատանքները ակադեմիական տեքստում:		
Արվեստի աշխատանքը գրքում	Արվեստագետ, տարեթիվ, վերնագիր, ֆորմատ-հղում, ինչպես տրված է գրքում	Reynolds, J. (circa 1775) Self portrait. [painting]. In: J. Smith, J. and S. Jones, <i>Sir Joshua Reynolds</i> . Sheffield: Sheffield Hallam University Press, 1998.	... արտահայտված է (Reynolds, circa 1775) ...

Արվեստի աշխատանքը համացանցում	Արվեստագետ, տարեթիվ, վերնագիր, ֆորմատ, Էլեկտրոնային հասցե, վերջին այցելության ամսաթիվ	Reynolds, J. (1775) <i>Self portrait</i> . [online image]. Available from: http://www.tate.org.uk/servlet/ViewWork?workid=12394 [Accessed 1 August 2006].	Ռեյնոլդսի ինքնանկարը (Reynolds, circa 1775) ...
Բնօրինակ արվեստի աշխատանք՝ նյութը և չափսը անհայտ	Արվեստագետ, տարեթիվ, վերնագիր, ֆորմատ, տարածք, գրանցման համար	Reynolds, J. (1775) <i>Self portrait</i> . [painting]. Tate Britain. Accession Number N00306.	Իր դիմանկարում... (1775) ...
Բնօրինակ արվեստի աշխատանք՝ նյութը և չափսը հայտնի	Արվեստագետ, տարեթիվ, վերնագիր, ֆորմատ, տարածք, գրանցման համար	Reynolds, J. (1775) <i>Self portrait</i> . [painting]. Oil on canvas, 737 x 610 mm. Tate Britain. Accession Number N00306.	Ինքնանկարը (Reynolds, 1775) արտահայտում է ...
Նկարներ, դիագրամներ, գծագրեր, աղյուսակներ և այլն	Այս բաժնում տե՛ս, թե ինչպես պետք է հղում կատարել նկարներին, դիագրամներին, գծագրերին, աղյուսակներին Ձեր աշխատանքում: Եթե ցանկանում եք փոփոխել դիագրամը, գծագիրը, կամ աղյուսակը, պետք է ուշադիր լինեք՝ արդյոք չեք խախտում հեղինակային իրավունքը, կամ արդյոք համապատասխանաբար եք ներկայացնում նյութը կամ դրա փոփոխությունը:		

<p>Նկարներ, դիագրամներ, գծագրեր, աղյուսակներ գրքից, թերթի հոդված, ԷլԷկտրոնային ռեսուրս և այլն</p>	<p>Հղումը պետք է լինի հենց ռեսուրսը (գիրքը, թերթը, կայքը և այլն) որից վերցված է դիագրամը</p>	<p>Տե՛ս, թե ինչպես հղում անել համապատասխան նյութին այլ բաժիններում:</p>	<p>Ալբերտի դիագրամում (2004, Էջ 401) պարզաբանվում է, թե ինչպես... ... (Ganguli, 2002, Էջ 105), այս դիագրամը ներկայացնում է ... մասին տվյալներ..</p>
<p>Տեսակ</p>	<p>Պահանջվող տեղեկատվություն</p>	<p>Հղման օրինակ</p>	<p>Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ</p>
<p>Նկարներ, դիագրամներ, գծագրեր, աղյուսակներ գրքից, թերթի հոդվածից, ԷլԷկտրոնայից ռեսուրսից և այլն</p>	<p>Եթե դիագրամի, գծագրի կամ աղյուսակի ստեղծողը տարբեր է սկզբնաղբյուրի ստեղծողից (գրքի, կայքի և այլն), դուք պետք է ստեղծողին ներառեք Ձեր տեքստում և հղում կատարեք սկզբնաղբյուրին</p>	<p>Cole, G.A. (1994) <i>Strategic management: theory and practice</i>. London: DP Publications Ltd. Farabee, M. J. (2007) <i>Photosynthesis</i>. [Online]: Available from: http://www.emc.maricopa.edu/faculty/farabee/Biobk/BioBookPS.html [Accessed Nov 28, 2010].</p>	<p>Քոուլի գրքում (1994, Էջ 38) ներկայացված է Սթոների և Ֆրիմանի աղյուսակը, որը բացատրում է `...</p>

Պատկեր կամ նկար նկարների կայքից, կամ լուսանկարչական գործակալությունից	Հեղինակ, տարեթիվ, վերնագիր, ֆորմատ, Էլեկտրոնային հասցե, դիտման ամսաթիվը	Sharif, M. (2008) <i>Glowing apple</i> . [Online]: Available from: http://www.flickr.com/ . Accessed July 12, 2010.	Շարիֆի (2008) կողմից օգտագործված հետաքրքիր տեխնոլոգիան ցույց է տալիս, թե ինչպես...
Տեսակ	Պահանջվող տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ
Կոնֆերանս (ներկայացում/հոդված)	Հեղինակը(ները), տարեթիվ, հոդվածի վերնագիրը, կոնֆերանսի վերնագիրը, տարածքը և կոնֆերանսի ամսաթիվը, հրատարակչությունը, հրատարակողը, Էջերը	Cook, C.A. (2005) Moonshine and millet: feasting and purification rituals in ancient China. In: <i>Of tripod and palate: conference on food and religion in traditional China</i> , Cambridge 2004. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 9-33.	Վերջին ներկայացման մեջ (Cook, 2005) ...

<p>Կոնֆերանս (Էլեկտրոնային) տվյալների շտեմարանից)</p>	<p>Հեղինակը(ները), տարեթիվ, հոդվածի վերնագիրը, կոնֆերանսի վերնագիրը, տարածքը և կոնֆերանսի ամսաթիվը, հրատարակչությունը, հրատարակողը, Էջերը, տվյալների շտեմարանը, Էլեկտրոնային հասցեն, վերջին դիտման ամսաթիվը</p>	<p>Chen, J. and Tarditi, D. (2005) A simple typed intermediate language for object-orientated languages. [Online]. In: <i>Annual symposium on principles of programming languages: proceedings of the 32nd ACM Sigplan-Sigact symposium on principles of programming languages 2005</i>. Long Beach, California, USA, June 12 – 14. New York: ACM Press, 38-49, Available from: http://portal.acm. Accessed June 18, 2013.</p>	<p>Չենի և Տարդիտիի վերջին հոդվածում (2005) նշվում է...</p>
<p>Կոնֆերանս (Էլեկտրոնային) հոդված համացանցից</p>	<p>Հեղինակը(ները), տարեթիվ, հոդվածի վերնագիրը, կոնֆերանսի վերնագիրը, տարածքը և կոնֆերանսի ամսաթիվը, հրատարակչությունը, հրատարակողը, Էջերը (եթե կա պատճենված տարբերակը), Էլեկտրոնային հասցեն, վերջին դիտման ամսաթիվը</p>	<p>Jones, K. (2003) Safety in numbers: alliances of health consumer groups as a means of influencing policy. [Online]. In: <i>Political Studies Association conference</i>, Leicester, April 15-17 2003. Available from: http://www.psa.ac.uk/cps/cps.asp. Accessed August 17, 2009.</p>	<p>Ինչպես քննարկվում է հոդվածում (Jones, 2003) ...</p>

<p>Կոնֆերանսի հոդված- չհրատարակված</p>	<p>Հեղինակը(ները), տարեթիվ, հոդվածի վերնագիրը, կոնֆերանսի վերնագիրը, տարածքը և կոնֆերանսի ամսաթիվը, կարող եք առանձին նշել, որ հրատարակված չէ</p>	<p>Morrissey, J. (2009) <i>US juridical warfare: strategies of military bipower</i>. Paper presented at: 105th Association of American Geographers Annual Meeting, Las Vegas (NV), USA, March 22-27.</p>	<p>Մորիսեյը (2009) բացատրում էր...</p>
--	--	--	--

<p>Ամբողջ կոնֆերանսը</p>	<p>Խմբագիր(ներ), տարին, վերնագիրը, վայրը և ամսաթիվը (եթե տրված է), հրատարակման վայրը, հրատարակողը</p>	<p>Ujihashi, S. and Hacke, S.J. (eds.) (2002) <i>The engineering of sport 4</i>. Kyoto, Japan, 2002. Malden, MA: Blackwell Science.</p>	<p>... կոնֆերանսի (Ujihashi and Hacke, 2002) ընթացքում նշվում էր, որ ...</p>
<p>Խորհրդարանական և կառավարական հրատարակություն ներ, արխիվային փաստաթղթեր</p>	<p>Հատկապես փաստաթղթերի մեթոդի կիրառման պարագայում հաճախ է անհրաժեշտ լինում հղում կատարել հատուկ նյութերի՝ փաստաթղթեր, արխիվային նյութեր՝ կառավարական, քաղաքական, կամ օրենքների վերաբերյալ: Այստեղ բերված են մի քանի օրինակներ, որոնք կարելի է ընդունել որպես ուղեցույց նմանատիպ փաստաթղթերը ներկայացնելու համար:</p>		
<p>Նյութի տեսակ</p>	<p>Պահանջվող տեղեկատվություն</p>	<p>Մեջբերման օրինակ</p>	<p>Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ</p>

<p>Լրագիր, խորհրդարանական կյուբ</p>	<p>Խորհրդարան, կառավարական բաժանմունք, հրատարակման տարի, վերնագիր, հրատարակման վայր, հրատարակող, լրագրի համար, կող</p>	<p>Ռուսաստան, խորհրդարան, Համայնքների կառավարման բաժին (2006) <i>Բարելավել զրագիտությունը դպրոցներում:</i> Մոսկվա. Գրասենյակ: HC 953 (2005-06): Great Britain, Parliament, House of Lords Select Committee on the Constitution (2006) <i>Armed forces bill report: 13th report of session 2005-06.</i> London: The Stationery Office. HL 200 (2005-06).</p>	<p>Համայնքների կառավարման բաժինը (2006) հրատարակեց քննարկաման արդյունքները:</p>
<p>Օրինագիծ</p>	<p>Խորհրդարան, բաժին, հրապարակման տարի, վերնագիր, հրատարակման տեղ, հրատարակող, օրինակագծի համար, նստաշրջան</p>	<p>ՀՀ օրինագծերի բաժին (2006) <i>Ոստիկանության և արդարադատության օրինագիծ:</i> Երևան, գրասենյակ: Օրինագիծ 119 (2005-06):</p>	<p>ՀՀ օրինագծի բաժինը (2006) ներկայացրեց ...</p>
<p>Նյութի տեսակը</p>	<p>Պահանջվող ինֆորմացիան</p>	<p>Մեջբերման օրինակ</p>	<p>Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ</p>
<p>Կանոնադրական գործիք</p>	<p>Գործիքի վերնագիր, տարի, կանոնակարգի համար, հրատարակման վայր, հրատարակող</p>	<p><i>The intellectual property (enforcement, etc.) regulations</i> (2006) SI 2006/1028. London: The Stationery Office.</p>	<p>Ինտելեկտուալ սեփականության կանոնակարգերում (2006) նշվում էր ...</p>

<p>Կառավարական Էլեկտրոնային հրատարակություն</p>	<p>Երկիր, կառավարական բաժանմունք, տարի, վերնագիր, հրատարակման վայր և հրատարակող (եթե հայտնի է), շարք և համար (եթե առկա է) [Առցանց], Էլեկտրոնային հասցե, վերջին դիտման ամսաթիվ</p>	<p>Great Britain, Department for Children, Schools and Families (2007) <i>Children and young people today: evidence to support the development of the children's plan</i>. [Online]. Available from: http://www.dfes.gov.uk/publications/childrensplanevidence/ [Accessed 29 November 2010] Great Britain, Department for Children, Schools and Families (2007) Command paper Great Britain, Department/ Committee / Commission / Agency, year, title, place of publication, publisher, Cm. paper number</p>	<p>Մեծ Բրիտանիա, Երեխաների, դպրոցների և ընտանիքների բաժանմունքը (2007) կարևոր նշանակություն էր տալիս ...</p>
<p>Նյութի տեսակ</p>	<p>Պահանջվող տեղեկատվություն</p>	<p>Մեջբերման օրինակ</p>	<p>Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ</p>
<p>Եվրոպական հրատարակման ընկերություն</p>	<p>Եվրամիության ընկերության անուն, տարի, վերնագիր, հրատարակման վայր, հրատարակող, շարք</p>	<p>European Commission (2002) <i>The agricultural situation in the European Union</i>. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. Council of European Communities (1975) <i>Council directive of 15 July 1975 on waste</i>. Brussels: Office of Official publications of the European Communities (75/442/EEC).</p>	<p>Ըստ վերջերս իրականացված հետազոտության (European Commission, 2002) ...</p>

Միջազգային կազմակերպության հրապարակում	Կազմակերպության կամ հիմնարկության անուն, տարի, վերնագիր, հրապարակման տեղ, հրապարակող	World Health Organization (1998) <i>Asthma, respiratory allergies and the environment</i> . Copenhagen: World Health Organisation Regional Office for Europe.	Միջավայրային գործոնները ... (World Health Organization, 1998):
Քարտեզներ	Քարտեզները, հատկապես՝ առցանց քարտեզները, հաճախ դժվար է ներկայացնել հղման տեսքով: Եթե քարտեզը վերնագիր չունի, ապա փոխարենը նկարագրեք քարտեզը:		
Քարտեզ	Հեղինակ, տարի, վերնագիր, մասշտաբ, հրատարակման վայր, հրատարակող	Automobile Association Developments Limited (2003) <i>2004 Road atlas Britain</i> . 1:200,000 or 3.16 miles to 1 inch. Windsor: Automobile Association.	Եթե դիտարկում ենք տարածությունը (Automobile Association Developments Limited, 2003), նկատելի է, որ ...
Քարտեզ, որը հեղինակ չունի	Վերնագիր, տարի, մասշտաբ, հրատարակման տեղը	A-Z Sheffield. (2003) 1:18. <i>Sevenoaks: Geographers' A-Z</i> . Map Company.	A-Z Շեֆիլդը (2003) ներկայացնում է, որ ...
Նյութի տեսակ	Պահանջվող տեղեկատվություն	Մեջբերման օրինակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ

<p>Էլեկտրոնային քարտեզ</p>	<p>Հեղինակ կամ ստեղծող, տարի, վերնագիր, [Առցանց], մասշտաբ, սերիա կամ քարտեզի տեսակ, քարտեզը տվյալների շտեմարանից, Էլեկտրոնային հասցե, վերջին դիտման ամսաթիվ</p>	<p>Edina (2005) <i>Map of S1 1WB</i>. tile sk3587se. [Online]. 1:1,250. OS Land-Line Plus. Available from: http://digimap.edina.ac.uk [Accessed 6 August 209].</p>	<p>Էդինան (2005) ներկայացրել է ...</p>
<p>Ատենախոսություններ և թեզեր</p>	<p>Ատենախոսություններին կամ թեզերին հղում կատարելը նման է գրքին հղում կատարելուն: Միայն թե հարկավոր է ներառել աշխատանքի իրականացման ծրագիրը և կազմակերպության անվանումը, որում իրականացվում է աշխատանքը: Բաժանմունքը/դպրոցը/կազմակերպությունը նույնպես կարող է ներառվել:</p>		
<p>Ատենախոսական աշխատանք</p>	<p>Հեղինակ, տարի, վերնագիր, թեզի մակարդակ, պարզևատրող կազմակերպություն</p>	<p>Bailey, Michael George William (2004) <i>Cultural governance and the information of public service broadcasting</i>. PhD, Sheffield Hallam University.</p>	<p>Հետազոտող Բեյլի (2004) աշխատանքում նշվում է ...</p>
<p>Նյութի տեսակ</p>	<p>Պահանջվող տեղեկատվություն</p>	<p>Հղման օրինակ</p>	<p>Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ</p>

Մագիստրոսական աշխատանք	Հեղինակ, տարի, վերնագիր, աստիճան, ֆակուլտետ/ դպրոց/ ֆակուլտետ (եթե հայտնի է), կազմակերպություն	Hill, Simon (2002) <i>Chatting online: social and collaborative discussions in synchronous CMC</i> . MA Communications Studies, Sheffield Hallam University.	Հիլը (2002, էջ 11) իր թեզում գրում է...
Ավարտական աշխատանքներ	Հեղինակ, տարի, վերնագիր, աստիճան, ֆակուլտետ/ դպրոց	Campion, Karen (1996) <i>Contemporary art through working-class eyes</i> . BA (Hons) Fine Art, School of Cultural Studies, Sheffield Hallam University.	... արվեստը ընկալվում է այս տեսանկյունից (Քամպիոն, 1996):
Առցանց թեզիս	Հեղինակ, տարի, վերնագիր, ծրագիր, կազմակերպություն, Էլեկտրոնային հասցե, վերջին դիտման ամսաթիվ	Mackay, David (1991) <i>Bayesian methods for adaptive models</i> . [Online]. PhD, California Institute of Technology. Available from: http://www.inference.phy.cam.ac.uk/mackay/PhD.html [Accessed 23 July 2010]	Այստեղ հեղինակը (Մեքի 2005, էջ 63) պնդում է, - «...»:
Թեզ միկրոֆիլմի ձևաչափով	Հեղինակ, տարի, վերնագիր, ձևաչափ, ծրագիր, բաժանմունք/ դպրոց/ ֆակուլտետ, կամակերպություն	Barber, Susan Torrey (1988) <i>The Australian film renaissance 1970-1986: an ideological, economic and political analysis</i> . [microfilm]. PhD, University of Southern California.	Բարբերը (1988, էջ 17) առաջարկում է, որ ...

Նյութի տեսակ	Պահանջվող տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ
Անհատական հաղորդակցություն	Անհատից անձնապես ստացված (և այլապես չտպագրված) ցանկացած տեղեկատվություն պետք է ճանաչվի որպես այդպիսին՝ ներառելով «Անհատական հաղորդակցությունը» բառակապակցությունը ձեր մեջբերման ու հղման մեջ: Դուք պետք է նաև ձեռք բերեք անհատի թույլտվությունը նրան մեջբերելու համար: Անհատական հաղորդակցությունները հաճախ ձայնագրված չեն, ինչը բարդացնում է այդ տեղեկատվության ստուգման գործընթացը: Ուստի, միշտ չէ, որ կարելի կամ ցանկալի է ներառել անհատական հաղորդակցության հղումը ձեր գրականության ցանկում: Եթե ձեր աշխատանքը հիմնականում հիմնված չէ նման հաղորդակցության վրա, մեջբերումը միայն տեքստում արդեն իսկ բավարար է: Հարցումները, խմբային քննարկումները նույնպես ենթադրում են անձնական հաղորդակցություն և համապատասխան հղում:		
Էլեկտրոնային հաղորդակցություն			
Էլ. փոստ (օրինակ առանց գրականության ցանկում աղբյուրին հղում կատարելու)	Հաղորդակցության տեսակ, տեղեկատվությամբ հաղորդակցվող անձի անուն, հաղորդակցվողի դեր կամ դիրք, հաղորդակցության ամսաթիվ, անհատական հաղորդակցություն	<i>Կիրառելի չէ</i>	Բջջային հեռախոսների կազմակերպությունները հաստատում են, որ սա խորամանկություն է (Էլ. նամակ Ջոն Հիգգինսից, հաճախորդների խորհրդատու, Դեկտեմբեր 2005, անձնական հաղորդակցություն): Հարցազրույցի մասնակիցը (դասախոս, իգական, 23 տ., մարտ 24, 2015, անձնական հաղորդակցություն):

Էլ. փոստ	Հեղինակ, տարի, դեր, հեղինակի դիրք կամ կարգավիճակ, վերնագիր կամ թեմա, հաղորդակցության տեսակ, հասցեատիրոջ ինքնություն, օր և ամսաթիվ, «անհատական հաղորդակցություն»	Davis, Rebecca (2006) Media Relations Officer, Hampshire Constabulary. <i>Crime Figures</i> . Email to the author, 15 March. Personal communication.	Նա գրում էր ... (Davis, 2006. pers. comm.):
SMS տեքստային հաղորդագրություն	SMS-ի հեղինակ, տարի, հեղինակի դեր կամ կարգավիճակ, հաղորդակցության տեսակ, հասցեատիրոջ ինքնությունը, օր և ամիս, «անհատական հաղորդակցություն»	Jones, Michael (2003) Secretary, Sheffield Metal Detecting Club. Text message to the author, 4 August. Personal communication.	Այն հայտնաբերվել էր 2003 թվականի օգոստոսի 4-ին, առավոտյան ժամը 6-ին (Jones, 2003. pers. comm.):
Վերբալ ոչ ձայնագրված հաղորդակցություն			
Նյութի տեսակ	Պահանջվող տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ
Գաղտնի ոչ ֆորմալ խոսակցություն	Տեղեկատվությունը հաղորդող անձի անուն, տարի, դիրք կամ դեր, հաղորդակցության տեսակ, օր և ամիս, «անհատական հաղորդակցություն»	Collins, John (2006) Head of IT Systems, Acme Transportation Ltd. Conversation with the author, 22 August. Personal communication.	Ես հասկանում եմ, որ համակարգի փոփոխություններ են ակնկալվում հաջորդ տարում (Collins, 2006. pers. comm.):

Գաղտնի հեռախոսայի և խոսակցություն	Տեղեկատվությունը հաղորդող անձի անուն, տարի, դիրք կամ դեր, հաղորդակցության տեսակ, օր և ամիս, «անհատական հաղորդակցություն»	Hughes, Gloria (2005) Lead midwife, Jessop Wing, Sheffield Teaching Hospitals NHS Foundation Trust. Telephone conversation with the author, 18 May. Personal communication.	Մանկաբարձուհիների մեծ մասը իրենց աշխատանքը համարում են ... (Hughes, 2005. pers. comm.):
--	--	---	---

Ձայնագրված (բայց չտպագրված ու չհեռարձակված) հաղորդակցություն

Ֆորմալ հարցազրույցները տարբերվում են այլ վերբալ հաղորդակցությունից նրանով, որ դրանք սովորաբար կառուցվածք ունեն՝ ձևավորված հարցերի նախապատրաստված հաջորդականությամբ: Ձայնագրման փաստը, հետևելով Էթիկայի կանոններին, նախապես համաձայնեցվում է տեղեկատվությունը տրամադրողի հետ:

Հարցազրույցների ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը, որը ստացվում է որպես ձեր հետազոտության մաս, սովորաբար մեջբերվում է անանուն կերպով, և ամբողջական մեջբերում անհրաժեշտ չէ, որովհետև ձեր հարցազրույցի մեթոդաբանությունը մանրակրկիտ կերպով բացատրվում է ձեր աշխատանքի որևէ մեթոդաբանական մասում: Իհարկե, կան դեպքեր, երբ անհրաժեշտ է հենց անհատին մեջբերել (իր թույլտվությամբ):

Նյութի տեսակ	Պահանջվող տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Տեքստի մեջ հղում մեջբերելու օրինակ
Հարցազրույց	Հաղորդակցության տեսակ, տեղեկատվությամբ հաղորդակցվող անձի անուն, հաղորդակցվողի դեր կամ դիրք, հաղորդակցության ամսաթիվ, «անհատական հաղորդակցություն»	<i>Կիրառելի չէ</i>	Հարցազրույցի մասնակիցը (դասախոս, իգական, 23 տ., մարտ 24, 2015, անձնական հաղորդակցություն) պնդում էր,- «...»:

<p>Գաղտնի հարցազրույց (առանց ներառելու գրականության ցանկում)</p>	<p>Հաղորդակցության տեսակ, տեղեկատվություն հաղորդող անհատի անուն, հաղորդողի դիրք կամ դեր, հաղորդակցության ամսաթիվ, «անհատական հաղորդակցություն»</p>	<p><i>Կիրառելի չէ</i></p>	<p>Համաձայն առևտրական միավորումների ներկայացուցիչների՝ աշխատակիցների հարաբերությունները պետք է որ բարելավվեն վերջին մի քանի տարում (հարցազրույց աշխատակցի հետ, հուլիսի 16, 2004, անհատական հաղորդակցություն):</p>
<p>Գրավոր հաղորդակցություն</p>			
<p>Նամակ</p>	<p>Հեղինակ, տարի, հեղինակի դեր կամ կարգավիճակ, նամակի վերնագիր կամ թեմա, հաղորդակցության տեսակ, ստացողի ինքնություն, օր և ամիս, «անհատական հաղորդակցություն»</p>	<p>Linehan, Sophie (2005) Marketing Officer, Acme Paints Ltd. Letter to the author, 21 September. Personal communication.</p>	<p>Կազմակերպությունը ներկայումս մշակում է նոր ռազմավարությունը (Լինհամ, 2005, անհ. հաղ.):</p>

Նյութի տեսակ	Պահանջվող տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Հղման՝ տեքստում մեջբերելու օրինակ
Ֆաքս	Հեղինակ, տարի, հեղինակի դեր կամ կարգավիճակ, ֆաքսի վերնագիր կամ թեմա, հաղորդակցության տեսակ, ստացողի ինքնություն, օր և ամիս, «անհատական հաղորդակցություն»	Santer, Maurice (2006) Senior architect. <i>First draft</i> . Fax to the author, 9 June. Personal communication.	Երրորդ ննջասենյակի Նախնական Նախագիծը (Santer, 2006) ներկայացված է որպես ...
Ներկայացումներ	Ներկայացնող, տարի, դասախոսության վերնագիր կամ թեմա, ներկայացման ձևաչափ, ամսաթիվ, դասասենյակ	Lawson, Nigella (2004) <i>Oxford University Celebrity Lecture</i> . [Lecture]. Held on 12 October, Oxford University.	Համաձայն դասախոսության (2004)՝ ...
Դասախոսություններ և ներկայացնողի նշումներ/նյութեր	Հեղինակ/ներկայացնող, տարի, նյութի վերնագիր, ձևաչափ, դասախոսության մանրամասներ, դասախոսության ամսաթիվ, դասախոսության իրականացման վայր	Jackson, Peter (2008) <i>The human body in motion</i> [lecture handout]. From a human anatomy lecture, held on 5 May, Sheffield Hallam University. Իշխանյան, Սոնա (2011) <i>Հետազոտական հիմնախնդիրները հասարակագիտության մեջ</i> [դասախոսության նյութ] Հասարակագիտական մեթոդաբանություն դասընթացից՝ տեղի ունեցած մարտի 20-ին, Երևանի պետական համալսարանում:	Jackson (2008) ...

Վեբ-կայքեր	<p>Վեբ-կայքը կարող է լինել նյութի առանձին տեսակ, օրինակ՝ Էլեկտրոնային ամսագրի հոդված, Էլեկտրոնային նկար, Վիքիպեդիայի կամ բլոգի հատված և այլն: Այս տեսակի վեբ-կայքերին հղում անելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվություն կարելի է գտնել այս ուղեցույցում՝ համապատասխան նյութի տեսակին վերաբերող բաժիններում: Եթե չեք կարողանում ճանաչել Էլեկտրոնային Էջը՝ որպես նյութի առանձին տեսակ, օգտագործեք հետևյալ ուղեցույցը տվյալ Էջին հղում անելու համար.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Պետք է պահպանել առանձին Էջի կամ Էջերի Էլեկտրոնային հղումը - Էջի հեղինակը կարող է լինել անհատ կամ կազմակերպություն: Եթե կայքը հեղինակ չունի, օգտագործեք վեբ-կայքի հեղինակի՝ անհատի կամ կազմակերպության անունը: - Գտեք տպագրված կամ վերջին թարմացման ամսաթիվը: Եթե առանձին Էջն ամսաթիվ չունի, օգտագործեք կայքի ամսաթիվը, եթե առհասարակ ամսաթիվ չի նշված, ապա դուք Էլ նշում արեք այդ մասին համապատասխան հապավումների կիրառմամբ՝ հայերենով - տ.բ.; անգլերենով - n.d; ռուսերենով - н.д.: 		
Նյութի տեսակ	Պահանջվող տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Հղման՝ տեքստում մեջբերելու օրինակ
Վեբ-կայք՝ Էջի հեղինակով	Էջի հեղինակ, տարի, Էջի վերնագիր, [Առցանց], կայքի Էլեկտրոնային հասցե, վերջին անգամ մուտք գործելու ամսաթիվ	<p>Crick, Bernard (2002) <i>George Orwell: voice of a long generation</i> [Online]. Available from: http://www.bbc.co.uk/history/british/britain_wtwo/orwell_01.shtml [Accessed 12 November 2009].</p> <p>Thinkstrategies (2005) <i>The future of IT in large corporations</i> [Online]. Available from: http://oracle.ittoolbox.com/white-papers/the-future-of-it-in-large-corporations-3936 [Accessed 3 July 2009].</p> <p>Farrell, Maureen (2006) <i>Three mistakes: when pricing your products</i> [Online]. Available from: http://www.forbes.com/entrepreneurs/entresales/2006/10/30/ent-sales online retail nav land.html [Accessed 11 November 2010].</p>	<p>Ըստ Քրիքի (2002), հեղինակը ...</p> <p>Սպիտակ թերթիկի վրա, ըստ ռազմավարական մտածողությունը զարգացնող նյութի, (Thinkstrategies, 2005) կա ...</p>

Վեբ կայք՝ կայքի հեղինակով	Կայքի հեղինակ, տարի, Էջի վերնագիր, [Առցանց], Էլեկտրոնային հասցե, վերջին անգամ մուտք գործելու ամսաթիվ	Joseph Rowntree Foundation (2006) <i>Smart homes</i> [Online]. Available from: http://www.jrf.org.uk/housingandcare/smarthomes/ [Accessed 14 November 2008].	Ըստ հիմնադրամի հաղորդագրությունների, (Joseph Rowntree Foundation, 2006) կազմակերպությունները ներառված են ծրագրում ...
Վեբ կայքեր, որտեղ չկա հեղինակ, կամ հեղինակը համապատասխանում է վերնագրին	Վերնագիր, տարի, Էլեկտրոնային հասցե, վերջին անգամ մուտք գործելու ամսաթիվ	Big Lottery Fund. (2006) [Online]. Available from: http://www.biglotteryfund.org.uk/ [Accessed 14 November 2009].	Կայքում (Big Lottery Fund, 2006) նշված է, որ ...
Նյութի տեսակ	Պահանջվող տեղեկատվություն	Հղման օրինակ	Հղման՝ տեքստում մեջբերելու օրինակ
Օրինական նյութ	Օրինական որևէ նյութի հղում կատարելը բարդ է ու սովորաբար չի իրականացվում Հարվարդի ոճն օգտագործելով: «Իրավունք»: Ուսանողները պետք է հետևեն այն ուղենիշերին, որոնք ներկայացված են իրենց ֆակուլտետի կողմից, ոչ թե այստեղի ուղենիշներով: Եթե դուք ուսանող եք, որն այլ գիտակարգ է ուսումնասիրում, ու կարիք ունեք ներառել որոշակի օրինական նյութեր Հարվարդի ոճի մատենագիտության մեջ, նման տեսակի հղումների ստորև նշված օրինակները կարող են օգտակար լինել: Օրինական դեպքերում, օրինական տվյալների բազաներն ու ամսագրերը սովորաբար արդեն ներառում են ճշգրիտ նշման հղում:		

Նյութի տեսակ	Պահանջվող ինֆորմացիա	Մեջբերման օրինակ	Տեքստում մեջբերման օրինակ
Տվյալների լեզալ թարմացման ծառայություն	Հեղինակ(ներ), տարեթիվ, վերնագիր, [Առցանց], հրատարակման համար (եթե առաջինը չէ), տպագրման վայր, հրատարակող, տվյալների թարմացման ծառայություն, Էլեկտրոնային հասցե հասանելիության ամսաթիվ	Allen, Andrew, et al. (2007) <i>Tolley's employment law service</i> [Online]. London: Tolley. Available from: http://www.lexisnexis.com/uk/legal [Accessed 9 August 2008].	Ըստ ներկայացված տվյալները (Allen <i>et al.</i> , 2007), ...
Բլոգ	Հեղինակ, տարի, գրառման վերնագիր, բլոգի անվանում, [Առցանց], հրապարակման ամսաթիվ, Էլեկտրոնային հասցե, ամսաթիվ	VLC Team (2006) <i>Icann may relinquish control. Information services blog</i> [Online]. Posted 28 July. Available from: http://litsislcteam.blogspot.com/ [Accessed 2 August 2010]	Տեղեկատվական ծառայությունը (VLC Team, 2006) հայտնել է, որ ...
Կազմակերպության տարեկան հաշվետվություն	Կազմակերպության անուն, տարեթիվ, հաշվետվության վերնագիր և տարի, հրատարակման վայր, հրատարակող	Cheltenham & Gloucester PLC (2007) <i>Cheltenham & Gloucester plc annual report and accounts 2006</i> . Gloucester, Cheltenham & Gloucester plc.	Կազմակերպության տարեկան հաշվետվության համաձայն (Cheltenham & Gloucester plc, 2007), ...

Կազմակերպ ույթյան տարեկան հաշվետվությ ուն - Էլեկտրոնայի ն	Կազմակերպություն, տարեթիվ, հաշվետվության վերնագիր և տարի, [Առցանց], Էլեկտրոնային հասցե, ամսաթիվ	Easyjet (2005) easyJet plc: annual report and accounts 2005. [Online]. Available from: http://www.easyjet.com/common/img/annual_report_2005j.pdf [Accessed 14 November 2006]	Հաշվետվությունում (EasyJet 2005) նշվում է, որ ...
Նյութի տեսակ	Պահանջվող ինֆորմացիա	Մեջբերման օրինակ	Տեքստում մեջբերման օրինակ
Համակարգչ ային ծրագիր	Հեղինակ, տարեթիվ, վերնագիր և տարբերակ, [համակարգչային ծրագիր], հրապարակող կամ ներկայացուցիչ	Macromedia (2005) Dreamweaver 8. [computer program]. Adobe. Microsoft (2003) Word 2003. [computer program]. Microsoft.	Ծրագրի (Macromedia, 2005) Հնարավորությունները թույլ են տալիս...
Քննարկման ցանկ	Հեղինակ(ներ), տարեթիվ, գրառման վերնագիր, քննարկման ցանկի վերնագիր, [Առցանց], գրառման ամսաթիվ, ամսաթիվ, Էլեկտրոնային հասցե	Smith, A. (2006) <i>Links to Amazon?</i> LIS-Link@Jiscmail.ac.uk [online discussion list]. Posted 2 August. Available from: http://www.jiscmail.ac.uk [Accessed 2 August 2006]	Քննարկման (Smith, 2006) արդյունքում արվեց եզրակացություն այն մասին, որ ...

<p>Հետազոտության հաշվետվություն – Էլեկտրոնային (այսօր արդեն քիչ հավանական են տպագիր</p>	<p>Հեղինակ, տարեթիվ, վերնագիր, [Առցանց], հրապարակող, սերիա (եթե առկա է), Էլեկտրոնային հասցե (URL), ամսաթիվ</p>	<p>Mintel (2005). Sports Goods Retailing: UK - September 2005. [Online]. Mintel Group. Retail Intelligence. Available from: http://reports.mintel.com/ [Accessed 25 July 2006] Page, Carolyn (2006). Innovation in gourmet and specialty food and drinks: market evolution and NPD in super-premium and healthy products. [Online]. Available from: http://www.globalbusinessinsights.com/ [Accessed 12 August 2009]</p>	<p>Ըստ կազմակերպության հաշվետվության (Mintel, 2005), ...</p>
<p>Նյութի տեսակ</p>	<p>Պահանջվող ինֆորմացիա</p>	<p>Մեջբերման օրինակ</p>	<p>Տեքստում մեջբերման օրինակ</p>
<p>Չափորոշիչ</p>	<p>Կազմակերպություն, հրապարակման տարեթիվ, չափորոշիչի համար և վերնագիր, հրապարակման վայր, հրապարակող</p>	<p>British Standards Institution (2000) <i>BS EN ISO 9001: quality management systems: requirements</i>. London: British Standards Institution.</p>	<p>Ըստ չափանիշների (British Standards Institution, 2000), ...</p>

Չափորոշիչ - Էլեկտրոնայի ն	Կազմակերպություն, հրապարակման տարեթիվ, չափորոշիչի համար և վերնագիր, հրապարակման վայր, հրապարակող, Էլեկտրոնային հասցե, հասանելիության ամսաթիվ	British Standards Institution (1991) BS EN 2350: Circuit breakers technical specification. [Online]. London: British Standards Institution. Available from: http://www.bsonline.bsi-global.com/ [Accessed 24 January 2010]	Ըստ չափանիշների (British Standards Institution, 1991), ...
Ուսանողի կուրսային աշխատանք	Հեղինակ, տարեթիվ, կուրսային աշխատանքի վերնագիր, բաժին /ֆակուլտետ, համալսարան, Չհրատարակված	Green, Rebecca (2008) <i>Hilary term assignment</i> . Department of Education, University of Oxford. Unpublished.	Կուրսային աշխատանքում (Green, 2008) նկարագրված է ...
<p><i>Քիչ հավանական է, որ նա, ով կարդալու է ձեր աշխատանքը կարողանա տեսնել այն կուրսային կամ ներքին կազմակերպական աշխատանքը/նյութը, որին դուք հղում եք կատարում: Ուստի, կարևոր է նշել, որ աշխատանքը տպագրված չէ: Ընդ որում՝ նմանատիպ նյութերի հղում անելու համար հարկավոր է հեղինակից թույլտվություն ստանալ՝ նույնիսկ եթե դուք հստակ նշում եք, որ նյութը տպագրված չէ:</i></p>			
Կազմակերպու թյան ներքին փաստաթուղթ	Հեղինակ(ներ), տարեթիվ, վերնագիր, չհրատարակված	Oxford University (2007) <i>Application for staff development</i> . Unpublished.	Փաստաթղթում (Oxford University, 2007) նշվում է ...

Նյութի տեսակ	Պահանջվող ինֆորմացիա	Մեջբերման օրինակ	Տեքստում մեջբերման օրինակ
Վիքի Էջ (կայքային ձևաչափ)	Վերնագիր, տարի, վերջին փոփոխման ամսաթիվ, [Առցանց], Էլեկտրոնային հասցե, հասանելիության ամսաթիվ	The student room wiki. (2006) Last modified 26 June [Online]. Available from: < http://www.thestudentroom.co.uk/wiki/The_Student_Room_Wiki:About > [Accessed 31 July 2007]	Ուսանողը (The student room wiki, 2006) նշում է, որ ...

Գրականության ցանկ

- Անտոնյան, Բ. (2013) *Ակադեմիական անազնվության դրսևորումները ՀՀ բուհական համակարգում*: [Առցանց] Հասանելի է. <http://www.osf.am/wp-content/uploads/2013/12/Kristine-Antoyan-policy-paper.pdf> [Դիտված 04 հունիսի 2017]:
- Մարկոսյան, Ռ. (Խմբ.) (2014) *Գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու հիմնական սկզբունքները. մեթոդական ցուցումներ*: [Առցանց] Հասանելի է. http://ysu.am/files/metodakan_dzernark_2014.pdf [Դիտված 04 հունիսի 2017]:
- «Ուրարտու» ԳՀՍ համալսարան (2012) *Ակադեմիական ազնվության և գրագողության կանխարգելման կարգ*. Հասանելի է աշխատակիցներին և ուսանողներին. Չտպագրված:
- Farabee, M. J. (2007) *Photosynthesis*. [Online]: Available from: <http://www.emc.maricopa.edu/faculty/farabee/Biobk/BioBookPS.html> [Accessed Nov 28, 2010].
- Mendeley Ltd. (2017) *Homepage*. [Online] Available from: <https://www.mendeley.com/> [Accessed 04 June 2017].
- Saatchi Art (n.d.) *Painting by Preston M. Smith* [Online] Available from: <https://www.saatchiart.com/art/Painting-Liberation/61902/4427827/view> [Accessed 04 June 2016] (painting on the cover page).
- Sheffield Hallam University (2010) *Guide to referencing and citations*. [Online] Available from: https://shuspace.shu.ac.uk/bbcswebdav/institution/HWB/IPL/Learning_Materials/ref_shu/lits_ref.pdf [Accessed 04 June 2017].
- University of Sydney (n.d.) *Your Guide to Harvard Style Referencing*. [Online] Available from: https://library.sydney.edu.au/subjects/downloads/citation/Harvard_Complete.pdf [Accessed 03 June 2017].
- University of Oxford, Bodleian Education Library (2011) *Guide to Referencing and Citations Oxford University Department of Education*. Available for students. Unpublished.
- Zotero (n.d.) *Homepage*. [Online] Available from: <https://www.zotero.org/> [Accessed 04 June 2017].